

Environmentální prohlášení **Ministerstva životního prostředí** 2009

1. ÚVODNÍ SLOVO

Vážení přátelé,

jako součást našich aktivit v rámci zavedeného systému environmentálního řízení a auditu (EMAS) vydáváme toto prohlášení za rok 2009.

Základním úkolem Ministerstva životního prostředí, jako centrálního orgánu státní správy, je určování směru rozvoje politiky životního prostředí v České republice, tvorba strategického a legislativního rámce v této oblasti a také podpora subjektů, které pro zlepšení stavu životního prostředí vyvíjejí konkrétní prospěšné aktivity.

Zároveň si uvědomujeme, že jako představitelé státní správy bychom měli být vzorem odpovědného chování pro všechny ostatní subjekty – úřady, podniky i jednotlivce. A právě proto jsme přistoupili na Ministerstvu životního prostředí k zavedení systému EMAS, v rámci něhož systematicky snižujeme negativní dopady naší činnosti na životní prostředí.

EMAS chápeme nejen jako prostředek k minimalizaci environmentálních dopadů naší provozní činnosti, ale především jako systém řízení, který nám výrazným způsobem pomáhá optimalizovat vnitřní procesy a zabezpečit kvalitní výkon veřejné správy a řídicích činností ministerstva.

Součástí systému EMAS na Ministerstvu životního prostředí jsou také opatření v oblasti tzv. zeleného nakupování (nákup výrobků a služeb s nízkým dopadem na životní prostředí), jimiž můžeme významně ovlivnit výrobu a nabídku environmentálně šetrných produktů na trhu. Ministerstvo tak například nakupuje výhradně spotřebiče nejvyšší energetické třídy, přednostně využívá recyklovaný papír, odebírá tzv. zelenou energii či nakupuje výrobky s ekoznačkou „Ekologicky šetrný výrobek“.

Díky uvedeným aktivitám a výsledkům v oblasti zeleného nakupování bylo naše ministerstvo, společně s dalšími 10 veřejnými institucemi z celé Evropské unie, oceněno Evropskou cenou EMAS 2009.

Získání registrace v Programu EMAS i uvedená cena jsou pro nás pobídkou a závazkem do budoucna, abychom trvale pokračovali v této cestě a ukazovali směr i ostatním.

Pevně věřím, že i díky snaze ministerstva se bude systém EMAS zavádět v dalších organizacích a ve větší míře bude přispívat k ochraně našeho životního prostředí.

Jan Dusík

ministr životního prostředí

2. PŘEDSTAVENÍ MINISTERSTVA

Ministerstvo životního prostředí (dále též jen „ministerstvo“) je ústředním orgánem státní správy a orgánem vrchního státního dozoru ve věcech životního prostředí. Bylo zřízeno zákonem ČNR č. 173/1989 Sb., který nabyl účinnosti 1. ledna 1990. Působnost Ministerstva životního prostředí je dána zákonem ČNR č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky. Ministerstvo je podle uvedeného zákona ústředním orgánem státní správy pro:

- ochranu přirozené akumulace vod,
- ochranu vodních zdrojů a ochranu jakosti podzemních a povrchových vod,
- ochranu ovzduší,
- ochranu přírody a krajiny,
- oblast provozování zoologických zahrad,
- ochranu zemědělského půdního fondu,
- výkon státní geologické služby,
- ochranu horninového prostředí, včetně ochrany nerostných zdrojů a podzemních vod,
- geologické práce a ekologický dohled nad těžbou,
- odpadové hospodářství,
- posuzování vlivů činností a jejich důsledků na životní prostředí, včetně těch, které přesahují státní hranice,
- myslivost, rybářství a lesní hospodářství v národních parcích,
- státní ekologickou politiku,
- systém značení ekologicky šetrných výrobků a služeb a program podporující dobrovolnou účast v systému řízení podniku a auditu z hlediska ochrany životního prostředí (Program EMAS).

K zabezpečení a kontrolní činnosti vlády České republiky ministerstvo koordinuje ve věcech životního prostředí postup všech ministerstev a ostatních ústředních orgánů státní správy České republiky.

V čele ministerstva stojí ministr životního prostředí (dále jen „ministr“) s šesti náměstkyně – ředitelky sekcí

- ekonomiky a politiky životního prostředí,
- legislativy a státní správy,
- ochrany přírody a krajiny,
- technické ochrany životního prostředí,
- ochrany klimatu a ovzduší,
- zahraničních vztahů.

Ministerstvo je zřizovatelem několika resortních organizací, kterými jsou:

- Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky;
- CENIA, česká informační agentura životního prostředí;
- Česká geologická služba;
- Česká geologická služba-Geofond;
- Česká inspekce životního prostředí;
- Český hydrometeorologický ústav;
- Správa jeskyní České republiky;
- Správa Krkonošského národního parku;
- Správa Národního parku a chráněné krajinné oblasti Šumava;
- Správa Národního parku České Švýcarsko;
- Správa Národního parku Podyjí;
- Státní fond životního prostředí České republiky.

Ministerstvo je také zakladatelem veřejných výzkumných institucí:

- Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví, v.v.i.;
- Výzkumný ústav vodohospodářský T.G.Masaryka, v.v.i.

2.1. SÍDLO MINISTERSTVA

Sídlem ministerstva je budova v Praze 10, Vršovická 65. Působnost ministerstva je dále zajišťována územními pracovišti – odbory výkonu státní správy v:

- Praze – Kodaňská 1441/46, 101 00 Praha 10 (působnost: Praha, Středočeský kraj);
- Českých Budějovicích – Mánesova 3a, 370 01 České Budějovice (působnost: Jihočeský kraj);
- Plzni – Purkyňova 27, 301 00 Plzeň (působnost: Plzeňský kraj);
- Chomutově – Školní 5335, 430 01 Chomutov (působnost: Ústecký kraj, Karlovarský kraj);
- Chomutově, dislokované v Ústí nad Labem – Mírové náměstí 3129/36, 400 01 Ústí nad Labem;

- Liberci – Tř. 1. máje 26, 460 01 Liberec (působnost: Liberecký kraj);
- Hradci Králové – Resslova 1229/2a, 500 02 Hradec Králové (působnost: Královéhradecký kraj, Pardubický kraj);
- Brně – Mezírka 1, 602 00 Brno (působnost: Jihomoravský kraj, Kraj Vysočina);
- Olomouci – Krapkova 3, 779 00 Olomouc (působnost: Olomoucký kraj, Zlínský kraj);
- Ostravě – Čs. Legií 5, 702 00 Ostrava (působnost: Moravskoslezský kraj).

Systém EMAS se vztahuje na všechna výše uvedená pracoviště. Organizace řízené ministerstvem a veřejné výzkumné instituce do systému zahrnuté nejsou.

2.2. KONTAKT

Podrobnější informace o ministerstvu, jeho sídle a organizačním uspořádání jsou k dispozici na internetových stránkách <http://www.mzp.cz> v sekci „Ministerstvo“. V případě jakýchkoliv dotazů nás neváhejte kontaktovat.

Rut Bízková
 náměstkyně ministra – ředitelka sekce ekonomiky a politiky životního prostředí
 představitelka vedení pro EMAS
 Ministerstvo životního prostředí
 Vršovická 65, Praha 10 – Vršovice
 Tel.: 267 122 564
 e-mail: rut.bizkova@mzp.cz

2.3. ZPRACOVÁNÍ PROHLÁŠENÍ

Toto prohlášení je předkládáno v souladu s:

- Nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 761/2001 ze dne 19. března 2001 o dobrovolné účasti organizací v systému řízení podniků a auditu z hlediska ochrany životního prostředí (EMAS – Eco-Management and Audit Scheme),
- Usnesením vlády ČR č. 466 ze dne 1. července 1998 o schválení Národního programu zavedení systému řízení podniků a auditu z hlediska ochrany životního prostředí (Program EMAS) a jeho aktualizací provedenou usnesením vlády ČR č. 651 ze dne 19. června 2002, a je validováno akreditovaným environmentálním ověřovatelem.

Environmentální prohlášení je určeno široké veřejnosti. Je volně dostupné na internetových stránkách ministerstva a v papírové podobě k nahlédnutí v knihovně ministerstva.

Prohlášení je zpracováno pro sídlo ministerstva v Praze a výše uvedené odbory výkonu státní správy.

3. VÝSLEDKY A BUDOUCÍ ÚKOLY MINISTERSTVA

3.1. VÝSLEDKY ČINNOSTI MINISTERSTVA

3.1.1. Plnění cílů 2008

V roce 2009 byla splněna většina cílů ministerstva ve vztahu k jeho nepřímým environmentálním aspektům.

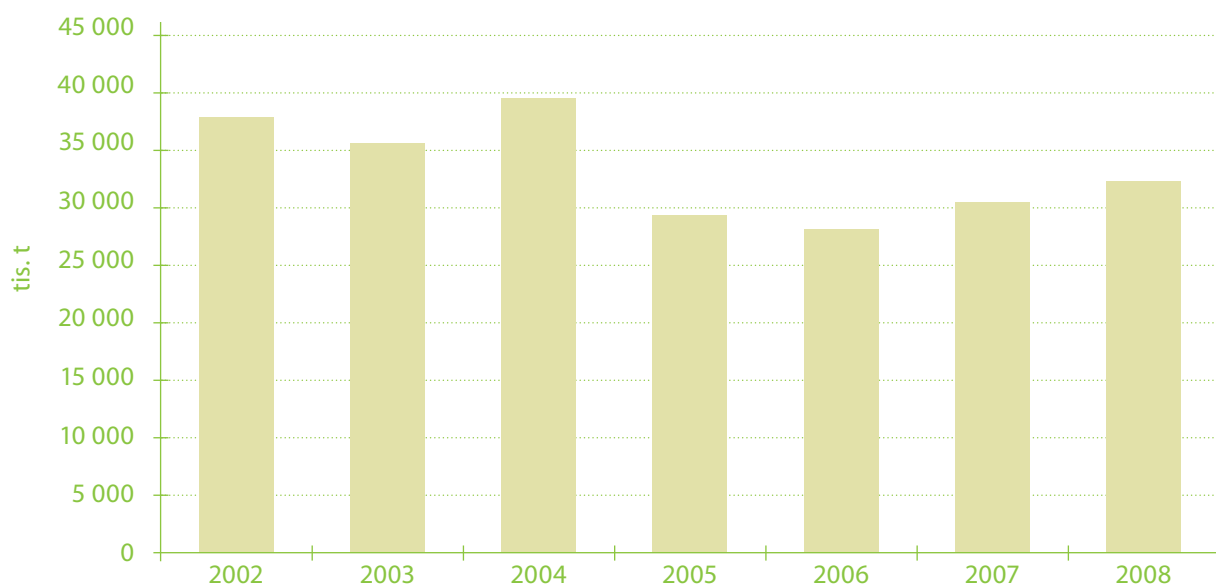
V Parlamentu se podařilo prosadit schválení novely zákona o ochraně přírody, která zajišťuje účinnější ochranu stromořadí před masovým kácením a ruší nesystémové udělování výjimek ze zákona vládou.

Další dva cíle ministerstvo prosazovalo neúspěšně. Novelizaci horní legislativy se poslanci opakovaně (sedm hlasování) odmítli zabývat a vláda premiéra Fischera nakonec návrh z parlamentu stáhla. V horním zákoně tak stále chybí lhůta, která by zajistila vymahatelnost stávajících pravidel pro odpis zásob. Poslanecká sněmovna také stále ještě projednává novelu zákona o ochraně zemědělského půdního fondu, která má zásadně omezit zastavování krajiny.

Ministerstvo připravilo všechny plánované legislativní návrhy. Návrh nového zákona o odpadech v únoru předložilo k veřejné debatě. Společně s Hospodářskou komorou ČR, Asociací krajů ČR, Svazem měst a obcí ČR a dalšími aktéry v oblasti nakládání s odpady pak připravilo Teze rozvoje odpadového hospodářství, které vzala na vědomí vláda. Na jejich základě je dopracováván návrh zákona o odpadech, projednán bude až v příštím volebním období. Dokončení a předložení novely zákona o obalech bylo odloženo na dobu po dokončení změny odpadové legislativy.

Graf č. 1

Vývoj celkové produkce odpadů v ČR [tis. t], (2002–2008)

Zdroj: ISOH

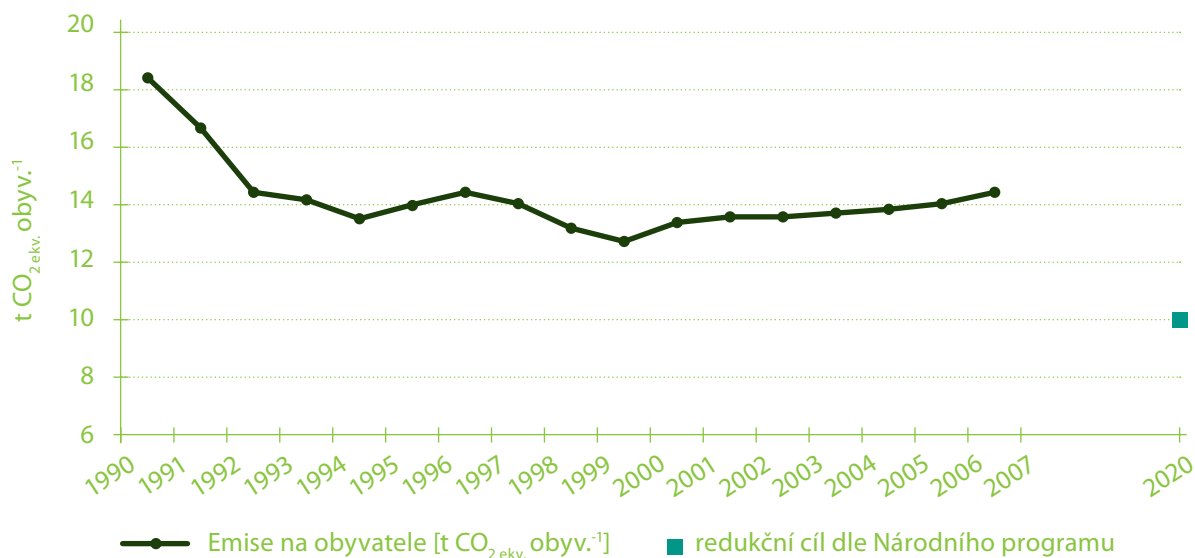
Pozn.: V období 2002–2008 došlo ke snížení celkové produkce odpadů o 14,1 %, v posledních dvou letech však jejich množství mírně roste. Tento trend je způsobený jednak rostoucí spotřebou domácností (a související produkcí odpadu) a jednak nárůstem objemu stavebních a demoličních odpadů. Stále však dochází ke snižování produkce odpadů na jednotku HDP. Zároveň patří Česká republika mezi státy s nejnižší (5. místo) produkcí odpadů na jednoho obyvatele v EU.

Ministerstvo dokončuje meziresortní připomínkové řízení k novému zákonu o ochraně ovzduší, který má v příštích letech přinést zásadní zlepšení kvality ovzduší a efektivnější ochranu obyvatel ČR před imisní zátěží.

Ministerstvo připravilo a představilo návrh Politiky ochrany klimatu. Společně s návrhem Státní energetické koncepce bude v příštím roce projednáván na vládní úrovni. Podepsalo dohody o prodeji ušetřených emisních jednotek a získalo přes 15 mld. Kč, které prostřednictvím nového programu Zelená úsporám poskytuje občanům na zateplování domů, instalace pro vytápění s využitím energie z obnovitelných zdrojů a novostavby v pasivním energetickém standardu. (Realizací programu by mělo být dosaženo poklesu ročních emisí CO₂ o více než 1 mil. tun a emisí prachu o 2 200 tun. Při stejném tepelném komfortu by měly české domácnosti potřebovat každoročně o téměř 6,4 mil. GJ méně tepelné energie.)

Graf č. 2

Vývoj emisí skleníkových plynů na obyvatele ČR a cíl Národního programu na zmírnění dopadů změny klimatu, [CO₂ ekv./obyv.], 1990–2007

Zdroj: ČHMÚ, ČSÚ

Pozn.: Údaje o emisích za rok 2008 budou k dispozici na konci ledna 2010 (předběžná data), resp. v dubnu 2010 (oficiální data).

3.1.2. Ostatní výsledky

Kromě výše uvedených priorit prosadilo ministerstvo také řadu dalších.

Úspěšně pokračovalo čerpání prostředků z operačního programu Životní prostředí na rozvoj ekologicky šetrných technologií, které přináší čistší vzduch a méně skleníkových plynů, ale také oživení ekonomiky, nová pracovní místa a snížení naší závislosti na dovozech energií. Ministerstvo vyjednalo s Evropskou komisí řešení problematiky oddělitelnosti vodohospodářské infrastruktury, proto o evropské dotace na čističku odpadních vod může nově požádat i Praha. Ministerstvo také připravilo v rámci Státního fondu životního prostředí specifický program dotační podpory projektů na území obcí v národních parcích. Ministerstvo prosadilo aktualizaci Plánu odpadového hospodářství ČR, která umožní i v budoucnu zakázat dovoz zahraničního odpadu do českých spaloven a umožňuje poskytnutí státní dotace na energetické využití odpadu. Vyhlásilo novou výzvu pro čerpání eurodotací na projekty zpracování a využití směsného odpadu, což významně přispěje k odvrácení hrozícího sporu s Evropskou komisí pro neplnění evropské směrnice o skládkování. Přísné podmínky výzvy zaručují, že nově postavená zařízení ve svých regionech nebudou omezovat recyklaci.

Graf č. 3

Struktura nakládání s komunálními odpady v ČR [t], 2002–2008

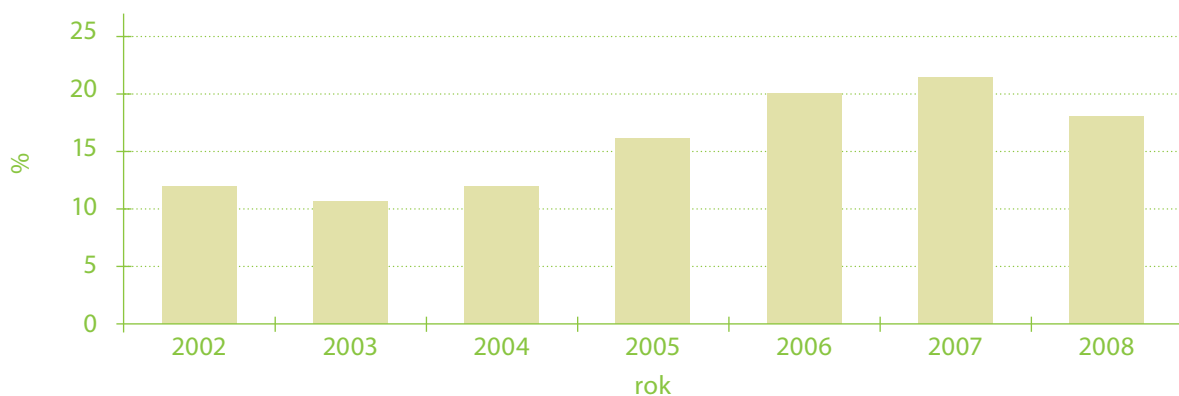

Zdroj: ISOH

Pozn.: Vzhledem ke skutečnosti, že v posledních dvou letech došlo k mírnému nárůstu produkce směsného komunálního odpadu (souvlosti viz graf 1) a zároveň nejsou navyšovány kapacity spaloven (brněnská spalovna navíc prochází rekonstrukcí), zvyšuje se podíl odpadů ukládaných na skládky. Počátkem roku 2010 se očekává opětovné spuštění brněnské spalovny a až zásadní zvýšení využití její kapacity (před rekonstrukcí využívala méně než polovinu svého výkonu). Ke zvýšení materiálového a nově i energetického využití odpadu významně přispívá dotační podpora z operačního programu Životní prostředí, připravovaný nový zákon o odpadech a nový Plán odpadového hospodářství ČR (viz kapitola 3.3).

Graf č. 4

Podíl materiálově využitých komunálních odpadů z celkové produkce komunálních odpadů v ČR [%], 2002–2008

Zdroj: VÚV T. G. M. – CeHO, CENIA

Pozn.: Materiálové využívání komunálních odpadů v roce 2007 činilo 21 %, což představuje materiálové využití 77,3 kg na obyvatele a rok. Ve srovnání s referenčním rokem 2000, kdy bylo využito jako druhotná surovina 5,5 % komunálních odpadů, došlo k výraz-

němu zlepšení. Přes veškerá opatření a úspěšnou podporu tříděného sběru je splnění cíle Plánu odpadového hospodářství ČR zvýšit materiálové využití komunálních odpadů na 50 % do roku 2010 ve srovnání s rokem 2000 problematické. V roce 2008 bylo materiálové využití komunálních odpadů necelých 19 % z celkové produkce skupiny odpadů.

Podařilo se vyřešit drtivou většinu sporů s Evropskou komisí. Přispělo k tomu schválení novely zákona o ochraně přírody (viz výše) i novely zákona o posuzování vlivů na životní prostředí.

Tabulka 1

Přehled řízení pro porušení Smlouvy v oblasti životního prostředí			
Důvod zahájení řízení	Opatření	Stav v květnu 2009	Stav v prosinci 2009
Nesprávná transpozice - směrnice 85/337/EHS o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí	Novela zákona č. 100/2001 Sb. o posuzování vlivů na životní prostředí	18. 2. 2009 byl návrh novely v Poslanecké sněmovně zamítnut	1. 12. 2009 byl návrh novely schválen Poslaneckou sněmovnou (přehlasování prezidentského veta)
Nesprávná transpozice – směrnice 2001/42/ES o posuzování vlivů některých plánů a programů na životní prostředí	Česká republika nepochybila	Evropská komise odpověď analyzovala	Evropská komise řízení ukončila dne 8. 10. 2009
Chybná aplikace (schválení záměru projektu rychlostní silnice R 55) – směrnice 79/409/EHS o ochraně volně žijících ptáků, směrnice 1992/43/EHS o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin a směrnice 85/337/EHS o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí	Vyhodnocení varianty silnice vedoucí mimo ptačí oblasti	Probíhala jednání s Ministerstvem dopravy a Ředitelstvím silnic a dálnic o kompromisní variantě vedení silnice	Nalezeno nové technické řešení vedení silnice přijatelné pro Ministerstvo, 7. 10. 2009 byl zahájen proces posuzování vlivů na životní prostředí (EIA)
Nesprávná transpozice – směrnice 1999/31/ES o skládkách odpadů	Euronovela zákona o odpadech	Probíhalo vypořádání meziresortního připomínkového řízení k novému zákonu o odpadech	Novela zákona bude předložena v Parlamentu s předpokladem projednání v březnu 2010
Nesprávná transpozice – směrnice 2002/96/ES o odpadních elektrických a elektronických zařízeních	Novela vyhlášky č. 352/2005 Sb. o nakládání s elektrozařízenými a elektroodpady	Práce nezahájeny	Novela vyhlášky je v meziresortním připomínkovém řízení
Nesprávná transpozice – směrnice 2002/95/ES o omezení používání některých nebezpečných látek v elektrických a elektronických zařízeních	Novela vyhlášky č. 352/2005 Sb. o nakládání s elektrozařízenými a elektroodpady	Práce nezahájeny	Novela vyhlášky je v meziresortním připomínkovém řízení
Nevčasná transpozice – směrnice 2006/66/ES o bateriích a akumulátorech a odpadních bateriích a akumulátorech	Novela zákona č. 185/2001 Sb. o odpadech, prováděcí vyhláška	Novela zákona byla v Poslanecké sněmovně ve 2. čtení	Novela zákona vyšla dne 4. 9. 2009 ve Sbírce zákonů pod č. 297/2009; prováděcí vyhláška bude v lednu 2010 rozeslána do meziresortního připomínkového řízení

Nevčasná transpozice – směrnice 2008/103/ES, kterou se mění směrnice 2006/66/ES	Euronovela zákona o odpadech	Probíhalo vypořádání mezi-resortního připomínkového řízení k novému zákonu o odpadech	Novela zákona bude předložena v Parlamentu s předpokladem projednání v březnu 2010
Nesprávná transpozice – směrnice 2008/1/ES o integrované prevenci a omezování znečištění	Česká republika nepochybila	Evropská komise odpověď analyzovala	Evropská komise řízení ukončila dne 29. 10. 2009
Nesprávná transpozice – směrnice 90/219/EHS o uzavřeném nakládání s geneticky modifikovanými organismy	Novela vyhlášky č. 209/2004 Sb. o bližších podmínkách nakládání s geneticky modifikovanými organismy	Probíhala příprava věcných podkladů	Novela vyhlášky byla schválena, v lednu 2010 bude vyhlášena ve Sbírce zákonů
Nesprávná transpozice – směrnice 96/82/ES o kontrole nebezpečí závažných havárií s přítomností nebezpečných látek	Novela zákona č. 59/2006 Sb. o prevenci závažných havárií způsobených chemickými látkami	Novela zákona byla předložena do Poslanecké sněmovny	Novela zákona je projednávána v Senátu
Nesprávná transpozice – směrnice 2000/60/ES o vodách	Novela zákona č. 254/2001 Sb. o vodách, novely vyhlášek (142/2005 Sb., vyhláška o sledování a hodnocení stavu vod) a novela nařízení vlády 61/2003 Sb.	Novela zákona byla předložena vládě; novely prováděcích předpisů se s ohledem na neznalost finálního znění novely zákona nepřipravovaly	Novela zákona je ve výborech Poslanecké sněmovny, po 1. čtení; novely prováděcích předpisů jsou projednávány v expertních pracovních skupinách
Nevčasná transpozice – směrnice 2006/118/ES o ochraně podzemních vod před znečištěním a zhoršováním stavu	Novela zákona č. 254/2001 Sb. o vodách	Novela zákona byla předložena vládě	Novela zákona je ve výborech Poslanecké sněmovny, po 1. čtení
Nesprávná transpozice – směrnice 79/409/EHS o ochraně volně žijících ptáků	Novela zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny	Novela v Poslanecké sněmovně po 1. čtení	Novela podepsána dne 20. 10. 2009 prezidentem republiky, probíhá notifikace
Novela v Poslanecké sněmovně po 1. čtení	Novela podepsána dne 20. 10. 2009 prezidentem republiky, probíhá notifikace	Nařízení vlády bylo předloženo vládě	26. 10. 2009 vláda přijala nařízení, kterým se vyhláší ptačí oblasti Dehtář a Jihočeské rybníky, probíhá notifikace
Nesprávné provedení povinností – směrnice 79/409/EHS o ochraně volně žijících ptáků	Vyhlášení ptačích oblastí Dehtář a Jihočeské rybníky, vyhlášení ptačích oblastí Komárov a Heřmanský stav - Odra - Poolší v původně navržených hranicích	Nařízení vlády bylo předloženo vládě	26. 10. 2009 vláda přijala nařízení, kterým se vyhláší ptačí oblasti Dehtář a Jihočeské rybníky, probíhá notifikace
Nesprávná transpozice – směrnice 1992/43/EHS o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin	Novela zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny	Novela v Poslanecké sněmovně po 1. čtení	Novela podepsána dne 20. 10. 2009 prezidentem republiky, probíhá notifikace
Chybná aplikace (povolení projektu stavby větrných elektráren v k. ú. Větrov) – směrnice 79/409/EHS o ochraně volně žijících ptáků, směrnice 1992/43/EHS o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin	Vyloučení poškozování stanovišť a vyrušování druhů	Evropská komise odpověď analyzovala	Evropská komise řízení ukončila dne 8. 10. 2009

Nesprávná transpozice – směrnice 2005/33/ES, kterou se mění směrnice 1999/32/ES, pokud jde o obsah síry v lodních palivech	Vyhláška o stanovení požadavků na kvalitu paliv pro stacionární zdroje	Vyhláška nabyla účinnosti dne 28. 1. 2009 pod č. 13/2009 Sb.	Evropská komise řízení ukončila dne 8. 10. 2009
Nevčasná transpozice – směrnice 2007/2/ES o zřízení Infrastruktury pro prostorové informace v Evropském společenství (INSPIRE)	Novela zákona č. 123/1998 Sb. o právu na informace o životním prostředí; prováděcí vyhláška	Novela zákona byla v Poslanecké sněmovně v 1. čtení, nezahájeny práce na prováděcím předpisu	20. 10. 2009 byla novela podepsána prezidentem republiky; prováděcí vyhláška je v meziresortním připomínkovém řízení
Chybná aplikace (reporting v oblasti ochrany klimatu) – rozhodnutí 280/2004/ES (resp. 2005/166/ES)	Doplnění chybějících údajů v rámci reportingu		Evropská komise řízení ukončila dne 29. 10. 2009
Chybná aplikace – směrnice 1999/30/ES o mezních hodnotách pro oxid siřičitý, oxid dusičitý a oxidy dusíku, částice a olovo ve vnějším ovzduší	Zamezení překračování hodnot SO ₂ do budoucna		Evropská komise analyzuje odpověď České republiky
Nesprávná transpozice – směrnice 2000/53/ES o vozidlech s ukončenou životností	Ministerstvo analyzuje – řízení zahájeno v říjnu 2009		Ministerstvo připravuje odpověď Evropské komisi
Chybná aplikace (splouvání Teplé Vltavy lehkými plavidly) – směrnice 1992/43/EHS o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin	Ministerstvo analyzuje – řízení zahájeno v říjnu 2009		Ministerstvo připravuje odpověď Evropské komisi

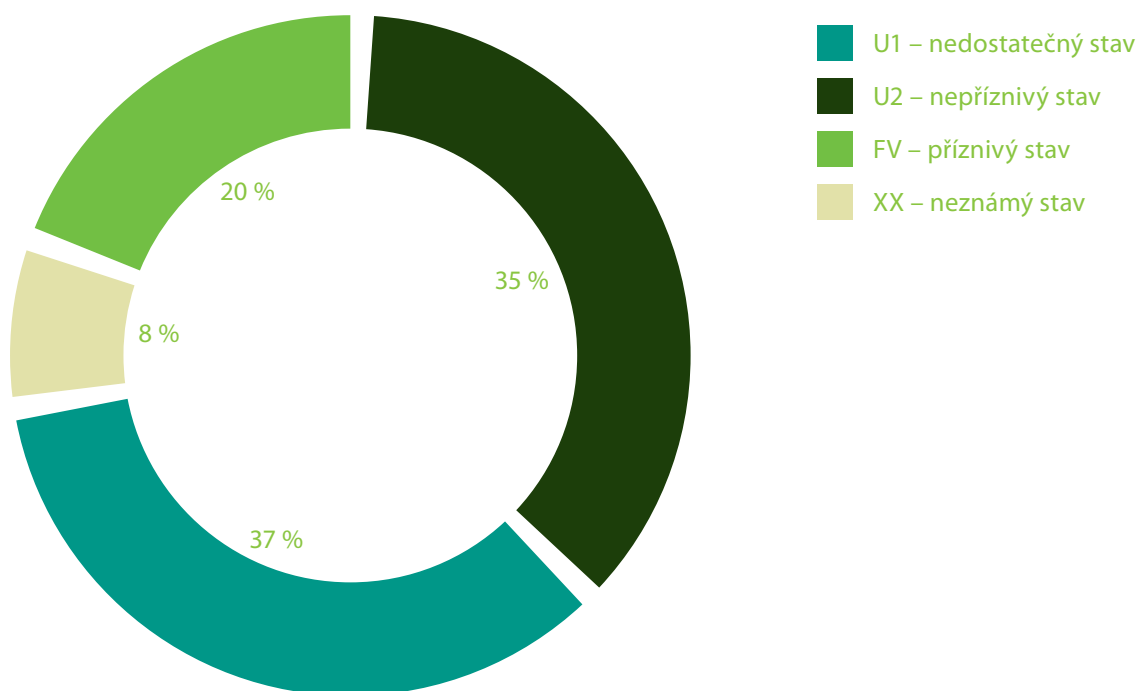
Legenda:

- Vyřešeno – řízení bylo zastaveno, resp. Evropská komise řízení v nejbližší době zastaví
- V řešení – v dohledné době by řízení mohlo být ukončené
- V řešení – nutno počítat s delší dobou řešení
- Neřešeno, resp. řešení složité, v řádech měsíců

Soustava Natura 2000 byla rozšířena o více než dvě stovky unikátních míst a ptačí oblasti doplněny o chybějící dvě (Česko-budějovické rybníky a Dehtář).

Graf č. 5

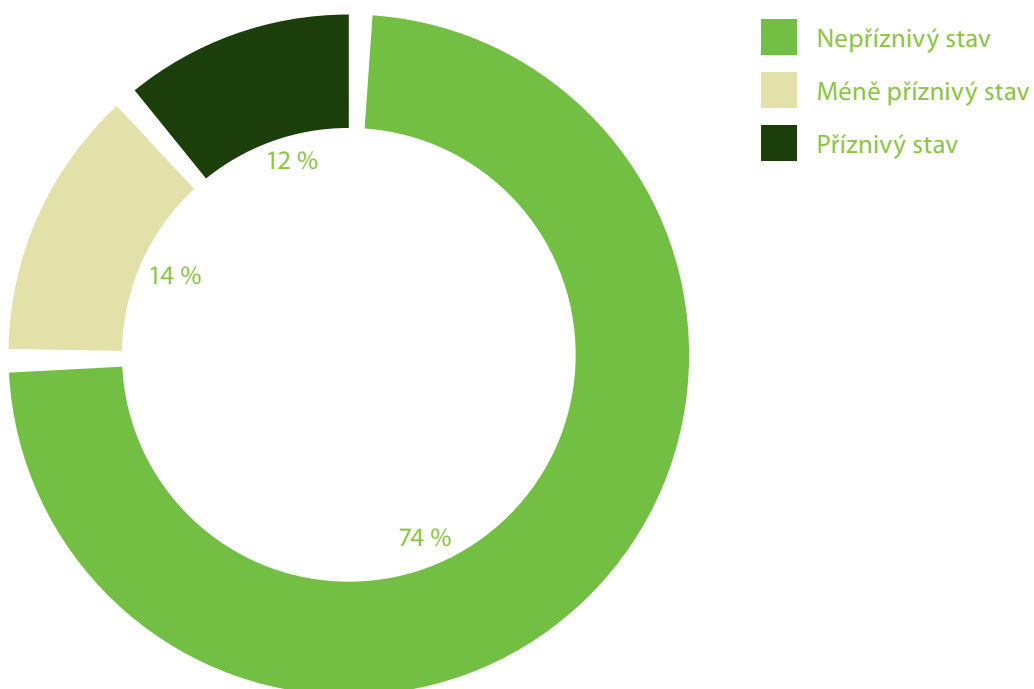
Stav druhů živočichů významných pro Evropské společenství v ČR [%], 2000–2006

Zdroj: AOPK ČR

Graf č. 6

Stav přírodních stanovišť v ČR [%], 2000–2006

Zdroj: AOPK ČR

Ve spolupráci s řadou odborníků byla zpracována faktografická Zpráva o stavu české přírody a krajiny v roce 2009, vydán Atlas krajiny ČR, připraven a vládou schválen aktualizovaný Státní program ochrany přírody a krajiny.

Vládou schválené Teze Národní strategie adaptace na změny klimatu shrnují návrhy opatření od nahrazování nestabilních smrkových lesů smíšenými, přes obnovování meandrů a mokřadů kvůli zadržování povodní až po přípravu zemědělství na suchší roky. Teze jednotlivé odpovědné resorty rozpracují do ucelené koncepce, která České republice umožní čelit očekávaným dopadům změn klimatu.

Rada vlády pro udržitelný rozvoj schválila Strategický rámec udržitelného rozvoje ČR. Ten se stane základem pro přípravu dalších koncepcí a strategií na státní i regionální úrovni.

Tým českého předsednictví v oblasti životního prostředí úspěšně vyjednával o evropských směrnicích a naplňování mezinárodních úmluv. Významně tak přispěl např. ke zvýšení kontroly nad chemickými látkami, náhradě dalších nebezpečných chemikálií šetrnějšími alternativami a zjednodušení evropské legislativy o nejlepších technologiích. (Blíže viz kapitola 3.2.)

Ministerstvo uspořádalo Mezinárodní fórum k zelené ekonomice. Experti z oblasti environmentální ekonomie debatovali o konceptu zelené ekonomiky jako vhodného nástroje k překonání hospodářské krize. Byla tak založena nová tradice. Organizaci příštího fóra převzalo Španělsko – budoucí předsednická země EU.

Podarilo se posílit vnímání ministerstva jako konstruktivního a věcného partnera. Ministerstvo navrhlo pro životní prostředí únosnou trasu některých kontroverzních dopravních staveb – R55 v oblasti Bzenecké doubravy, přeložky silnice I/13 Děčín – D8 či R43 kolem Brna. Dále podepsalo bilaterální dohodu s Rakouskem o spolupráci při ochraně lesů na společné hranici v Národním parku Šumava. Obnovilo dialog s obcemi i kraji, jehož výsledkem je připravovaná společná dohoda o rozvoji parku nazvaná Víze Šumava 2020. Ministerstvo také uzavřelo Rámcovou dohodu o spolupráci s Českomoravskou mysliveckou jednotou v oblasti likvidace nepůvodních invazních druhů, péče o handicapované živočichy a ochrany přírody. Dohodlo se s Ministerstvem zemědělství na dlouhodobém financování monitoringu vod a naplňování příslušné směrnice.

3.2. PŘEDSEDNICTVÍ ČR V RADĚ EU

V průběhu 1. pololetí roku 2009 se klíčové aktivity Ministerstva životního prostředí soustředily na zajištění agendy související s výkonem českého předsednictví v Radě EU.

Ministerstvo životního prostředí vedlo evropskou debatu především v oblasti ochrany klimatu. Na nás tedy bylo jménem EU, jež je největším tahounem ochrany klimatu planety, jednat s ostatními klíčovými partnery – tedy novou administrativou USA, Čínou, Japonskem, ale i rozvojovými zeměmi, na něž klimatické změny dopadají nejtvrdějším způsobem. Dalšími prioritami českého předsednictví v oblasti životního prostředí byla také ochrana lidského zdraví a životního prostředí, udržitelná spotřeba a výroba a ochrana biodiverzity.

Českému předsednictví se podařilo dojednat šest legislativních předpisů mezi Radou EU a Evropským parlamentem a přijmout je v prvním čtení, což můžeme považovat v porovnání s předcházejícími šesti posledními předsednictvími za mimořádný úspěch. Jedná se o směrnici o biocidech, nařízení EMAS (systém environmentálního řízení podniků a auditu), nařízení o ekoznačení, nařízení o látkách poškozujících ozónovou vrstvu, směrnic o druhé etapě rekuperace benzinových par a nařízení o obchodu s tuleňů.

Během našeho předsednictví na březnové Radě EU pro životní prostředí byly přijaty závěry Rady k budoucí kodaňské dohodě o ochraně klimatu a závěry Rady s příspěvkem k jarnímu zasedání Evropské rady. Ministři životního prostředí pak na své červnové Radě přijali závěry Rady k biodiverzitě a invazním druhům, k bioodpadům a k adaptacím na změnu klimatu. Podařilo se jim také dojednat politickou shodu členských států k recastu směrnice o průmyslových emisích (IPPC).

České předsednictví (CZ PRES) úspěšně vedlo mnohá mezinárodní vyjednávání a pořádalo několik významných akcí v ČR.

Ochrana klimatu

České předsednictví vedlo mnoho mezinárodních jednání zaměřených na zvýšení ochrany klimatu. Cílem jeho snah bylo i přes složitou ekonomickou situaci zachovat pozici EU jako světového lídra v této oblasti. Zástupci CZ PRES stáli v čele jednání s indickou vládou ohledně spolupráce na přípravě nové světové dohody o ochraně klimatu. Podíleli se na zahájení spolupráce s administrativou Spojených států amerických v této otázce a také na přípravě společné pozice EU pro konferenci v Kodani v prosinci 2009.

Ministři životního prostředí přijali 2. března závěry Rady vymezující zásadní pozice EU pro novou globální dohodu o nastavení režimu v oblasti ochrany klimatu po roce 2012. Do této důležité debaty se zapojili ministři financí (ECOFIN) a pro rozvojovou spolupráci (CODEV). V nově ustavené společné skupině EPC/EFC probíhala debata o budoucí finanční architektuře, která je jedním z klíčových nástrojů globální dohody o ochraně klimatu. K tomuto důležitému tématu CZ PRES zorganizovalo dvě společná zasedání na úrovni náměstků ministrů a dalších vysokých zástupců resortů životního prostředí a financí členských států a Evropské komise. Březnová a červnová Evropská rada za českého předsednictví potvrdila své ambiciózní cíle v otázkách redukce emisí skleníkových plynů a financování mitigačních a adaptačních opatření v rozvojových zemích. Hlavy států a vlád rovněž stanovily jasné priority a cíle pro další práci EU a na červnové Radě EU pro životní prostředí ministři potvrdili odhodlání EU dosáhnout globální a komplexní dohody o ochraně klimatu s cílem omezit růst celosvětové průměrné teploty na méně než 2°C.

Během CZ PRES se uskutečnila řada diplomatických aktivit a vyjednávání v souvislosti s posílením pozice EU jako světového lídra před klíčovou konferencí OSN v Kodani. V dubnu proběhla jednání ministrů životního prostředí zemí G8 v italských Syrakusách. CZ PRES aktivně vyjednávalo za EU při třech přípravných jednání Fóra největších světových ekonomik o změně klimatu a energetice (MEF) ve Washingtonu, Paříži a Mexiko City. Mezinárodní otázky změny klimatu byly rovněž na programu bilaterálních summitů EU s některými státy (např. s Korejskou republikou, Kanadou, Japonskem a Čínou). Důležitý byl i summit k udržitelnému rozvoji ve dnech 5. - 7. února v indickém Dillí. Součástí těchto kontaktů byla rovněž bilaterální jednání na jiných mezinárodních fórech (např. na 25. zasedání Řídící rady Programu OSN pro životní prostředí). Uskutečnila se návštěva na úrovni ministerské Troiky v Tokiu a ve Washingtonu, kde byla zahájena spolupráce s novou americkou administrativou s cílem sblížit pozice mezi EU a USA ve vyjednávání.

Předsednictví připravilo komplexní závěry zaměřené na adaptaci na změnu klimatu v Evropě, které vychází z Bílé knihy publikované Evropskou komisí. Závěry k adaptacím byly schváleny na červnové Radě EU pro životní prostředí a určují hlavní směrování EU a úkoly pro experty, kteří se zabývají dopady a zranitelností jednotlivých států a regionů Evropy a hledají možnosti přizpůsobení se podmínkám měnícího se podnebí.

V souvislosti s přípravou na Kodaňskou dohodu o mezinárodním režimu boje proti změnám klimatu české předsednictví připravilo a Radou byly schváleny závěry Rady, ve kterých EU vyzvala sekretariát Rámcové konvence OSN o změně klimatu (UNFCCC) k předložení změny Kjótského protokolu.

Ochrana lidského zdraví a životního prostředí

Mezi úspěchy předsednictví patří schválení revize nařízení o látkách poškozujících ozónovou vrstvu, jehož důsledkem bude v první řadě omezení výroby i použití a od roku 2020 úplný zákaz výroby a používání tzv. měkkých freonů (HCFC).

Schválena byla i směrnice o druhé etapě rekuperace benzínových par při čerpání pohonných hmot do osobních automobilů na čerpacích stanicích. Podle kompromisu, kterého předsednictví dosáhlo, se určité čerpací stanice musí během několika let vybavit zařízením na zachycování benzínových par uvolňovaných při čerpání benzínu do palivové nádrže motorového vozidla. Tato směrnice přispěje ke zvýšení ochrany ovzduší a zdraví lidí a zároveň také k úspoře benzínu.

V prvním čtení byl Evropským parlamentem (EP) 24. března 2009 odsouhlasen návrh směrnice o uvádění biocidních přípravků na trh vzhledem k prodloužení některých časových období, který byl úspěšným prvním krokem k celkové revizi této směrnice, kterou Evropská komise zveřejnila až v polovině června 2009.

Na červnové Radě EU pro životní prostředí bylo po velmi složitých vyjednáváních českým předsednictvím dosaženo politické shody členských států v Radě k návrhu směrnice o průmyslových emisích (IPPC – integrované prevenci a omezování znečištění). Návrh představuje balíček sedmi v současnosti samostatných legislativních předpisů, které spojuje do jediného dokumentu (vedle směrnice o integrované prevenci a omezování znečištění jsou zahrnuty také např. směrnice o velkých spalovacích zařízeních či směrnice o spalování odpadu).

Předsednictví se snažilo také najít kompromis, který zajistí účinnější ochranu vody, půdy, ovzduší a dalších složek životního prostředí a zároveň neohrozí konkurenceschopnost evropského průmyslu. CZ PRES dojednálo shodu členských států nad tímto velice komplexním návrhem a umožnilo tím cestu k dohodě s EP ve druhém čtení. Jedná se o další důležitý krok na cestě k životnímu prostředí šetrnější ekonomice.

Rada EU pro životní prostředí pod vedením CZ PRES dále v červnu schválila závěry k Zelené knize k bioodpadům, ve kterých se členské státy shodly na tom, že má Evropská komise přijít s návrhem, jak řešit nakládání s bioodpady na evropské úrovni. Pokud analýza dopadů ukáže, že je to třeba, předloží Evropská komise návrh nového legislativního předpisu.

České předsednictví také zahájilo diskusi na úrovni pracovní skupiny Rady ke dvěma novým návrhům směrnic k elektroodpadům. Jednalo se o návrh směrnice o použití některých nebezpečných látek v elektrických a elektronických zařízeních (RoHS) a o odpadních elektrických a elektronických zařízeních (WEEE).

Českému předsednictví se v lednu 2009 podařilo ukončit náročná mezinárodní jednání o reformě a pokračování procesu „Životní prostředí pro Evropu“ v rámci Evropské hospodářské komise OSN, která má napomoci většímu skloubení zájmů ochrany životního prostředí se zvyšováním konkurenceschopnosti a sociální stabilitou evropského kontinentu. Reformu pak pod vedením českého předsednictví schválilo 1. dubna 63. plenární zasedání EHK OSN.

Na 25. zasedání Řídící rady Programu OSN pro životní prostředí v únoru 2009 české předsednictví úspěšně vyjednálo jménem EU celkem 17 rozhodnutí o ochraně životního prostředí, z nichž za nejdůležitější lze považovat přijetí rozhodnutí k chemickým látkám, na jehož základě bude v roce 2010 zahájen mezivládní vyjednávací proces směřující k novému mezinárodně-právnímu nástroji na regulaci rtuti.

Do ministerské deklarace 5. světového vodního fóra prosadilo české předsednictví řadu priorit EU, především přeshraniční spolupráci v mezinárodních povodích, dobré vládnutí a potlačování korupce. Během jednání se podílelo na tvorbě strategie začlenění problematiky vod do prosincové 15. konference smluvních stran Rámcové úmluvy OSN pro změnu klimatu.

České předsednictví vyjednávalo jménem EU na 4. zasedání Konference smluvních stran Stockholmské úmluvy o perzistentních organických polutantech ve dnech 4.–8. května 2009 v Ženevě. Na konferenci bylo přijato zásadní rozhodnutí o rozšíření rozsahu působnosti Úmluvy z 12 na 21 látek, což významně posiluje ochranu zdraví a životního prostředí před toxickými látkami, které způsobují řadu onemocnění.

V Ženevě se konalo v dnech 11.–15. května 2. zasedání Mezinárodní konference o nakládání s chemickými látkami (ICCM2),

kteří přezkoumávalo plnění Strategického přístupu k mezinárodnímu nakládání s chemickými látkami. Českému předsednictví se podařilo prosadit na tomto zasedání všechny priority EU.

Udržitelná spotřeba a výroba

K úspěchům předsednictví patří i schválení dvou návrhů souvisejících s problematikou udržitelné spotřeby a výroby. Jedná se o revizi nařízení k Programu EMAS, díky níž by mělo dojít k navýšení počtu organizací, které systém EMAS používají, a také ke zvýšení důrazu kladeného organizacemi mimo systém EMAS při výběru jejich dodavatelů z hlediska účasti v Programu EMAS.

Dále se jedná o schválení nařízení o ekoznačení. Výsledný návrh by měl zvýšit atraktivitu ekoznačky a zjednodušit systém jejího udělování. Cílem je také zlepšení informovanosti spotřebitelů o dopadech výrobků a služeb na životní prostředí, pochopení a všeobecné uznání tohoto systému označování v Evropské unii a v celosvětovém měřítku.

Českému předsednictví se také podařilo prosadit celou řadu priorit EU do rozhodnutí 17. zasedání Komise OSN pro udržitelný rozvoj v květnu 2009 k urychlení implementace udržitelného rozvoje v oblastech zemědělství (zde zastupovala EU Evropská komise), rozvoje venkova, půdy, sucha, desertifikace, Afriky a v průřezových tématech (např. udržitelné zemědělství a produkce biopaliv, ochrana služeb poskytovaných ekosystémy, udržitelné nakládání s půdou, integrované nakládání s vodními zdroji, posílení implementace Úmluvy OSN o boji proti desertifikaci, podpora udržitelného rozvoje zemědělství v Africe).

CZ PRES zformulovalo konsensuální stanovisko EU k návrhu Brazílie uspořádat konferenci na vysoké úrovni o udržitelném rozvoji v roce 2012 v Rio de Janeiro (tzv. Rio+20), v němž upozorňuje na nutnost vyvarovat se duplikací s ostatními procesy a doporučuje orientovat konferenci na klíčové otázky, které by podpořily koncept zelené ekonomiky, inovativní technologie a udržitelnou spotřebu a výrobu.

Ochrana biologické rozmanitosti

Mezi výrazné úspěchy předsednictví patří dosažení shody na návrhu nařízení o obchodu s výrobky z ploutvonožců (tuleňů). Cílem nařízení je omezení uvádění na trh výrobků z ploutvonožců, kteří jsou loveni komerčně pro kůže a jiné produkty. Na trh bude možné uvádět pouze předměty a výrobky pocházející z tradičního lovu původních obyvatel. Uváděny na trh mohou být také výrobky z omezeného pobřežního lovu, ovšem takto získané produkty nelze komerčně využívat.

Předsednictví věnovalo značné úsilí projednání návrhu směrnice o ochraně půd, který byl Komisí představen již v září 2006. Na jednání červnové Rady EU pro životní prostředí byla zařazena zpráva o dosaženém pokroku v projednání této směrnice, ke které se však kvůli velice odlišným postojům nepodařilo nalézt shodu členských zemí.

Dále byly předsednictvím připraveny na červnové Radě a jednomyslně schváleny závěry Rady k biodiverzitě a invazivním druhům (hodnocení akčního plánu EU pro biologickou rozmanitost v polovině období a plán strategie EU pro nepůvodní invazní druhy). Členské státy se shodly, že ochranu biodiverzity je třeba integrovat do všech sektorových politik (zemědělství, územní plánování, ochrana klimatu) a co nejdříve připravit kvalitní strategii – jakými legislativními i nelegislativními nástroji invazivním druhům čelit.

Na březnové Radě EU pro životní prostředí bylo přijato rozhodnutí Rady o postoji, který má být jménem Evropského společenství zaujat, pokud jde o návrhy změn Mezinárodní úmluvy o regulaci velrybářství a jejího harmonogramu. Ministři kvalifikovanou většinou odsouhlasili společnou pozici těch členských států EU, které jsou zároveň členy Mezinárodní velrybářské komise (IWC) s cílem chránit co nejefektivnějším způsobem ohrožené druhy kytovců. K nejdiskutovanějším tématům patřila otázka týkající se moratoria na komerční lov velryb a omezení lovu malých kytovců. Přijatá pozice dává šanci efektivně vyjednat především s Japonskem o ochraně nejohroženějších druhů kytovců.

CZ PRES koordinovalo přípravy společných pozic na 7. zasedání mezinárodní ad hoc pracovní skupiny pro přístup ke genetickým zdrojům a spravedlivému sdílení přínosů z jejich využívání v rámci Úmluvy o biologické rozmanitosti (CBD). Pracovní skupina vůbec poprvé diskutovala návrhy operačních textů přednesených smluvními stranami CBD, které by se měly v budoucnu stát součástí právně závazného protokolu.

ČR pořádala ve dnech 27.–28. května 2009 v Praze ve spolupráci s Evropskou komisí konferenci o přírodních a přírodě blízkých oblastech za účasti zástupců akademické sféry a podnikatelského i neziskového sektoru, která odstartovala diskusi o nutnosti ochrany těchto oblastí.

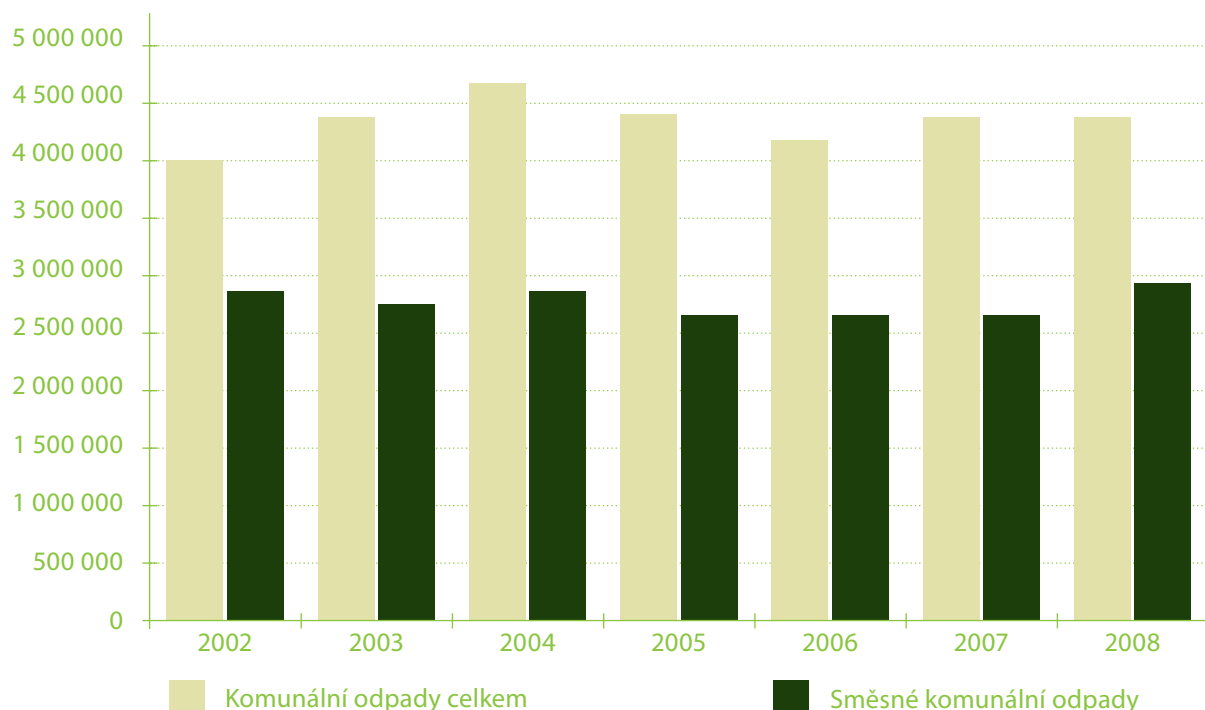
3.3. CÍLE A ÚKOLY MINISTERSTVA NA ROK 2010

Pro období roku 2010 si ministerstvo vytklo několik prioritních cílů a úkolů.

Ještě v tomto volebním období bude ve zrychlené proceduře prosazovat schválení euronovely zákona o odpadech, která řeší spory s Evropskou komisí. Poté dokončí a předloží vládě návrh zákona o odpadech a nový Plán odpadového hospodářství ČR. Oba návrhy pomohou omezit skládkování a zvýšit prevenci vzniku a recyklaci zejména komunálního odpadu. V rámci přípravy evropské legislativy o obchodování s environmentálními produkty bude Ministerstvo prosazovat snížení DPH na recyklované materiály.

Graf č. 7

Produkce komunálních odpadů v ČR [t], 2002–2008

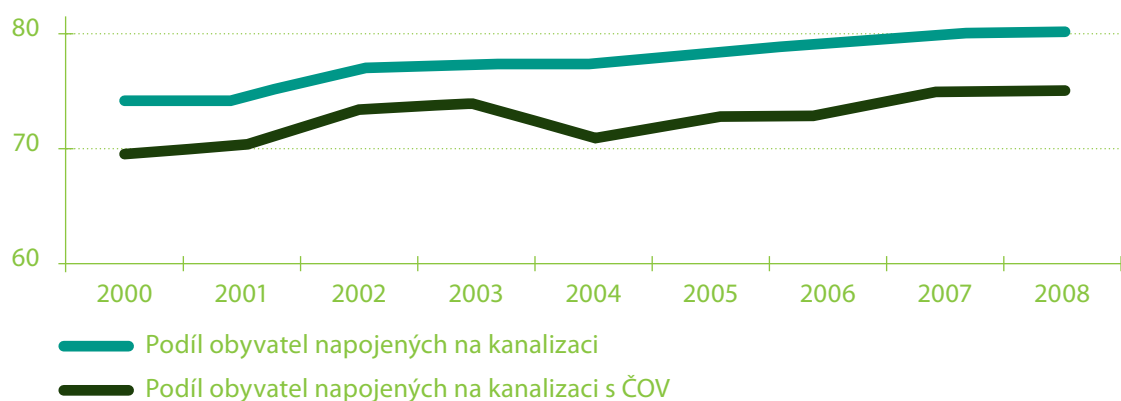

Zdroj: ISOH

Ministerstvo maximálně urychlí poskytování dotací na výstavbu čistíren odpadních vod, aby předešlo sporu s Evropskou komisí kvůli neplnění směrnice. Ke schválení je připraveno pět velkých regionálních projektů čištění odpadních vod. Podle harmonogramu bude sledovat postup posledních několika obcí, které se v ČR se svými projekty opožďují.

Graf č. 8

Podíl obyvatel připojených na kanalizaci a kanalizaci zakončenou čistírnou odpadních vod v ČR [%], 2000–2008

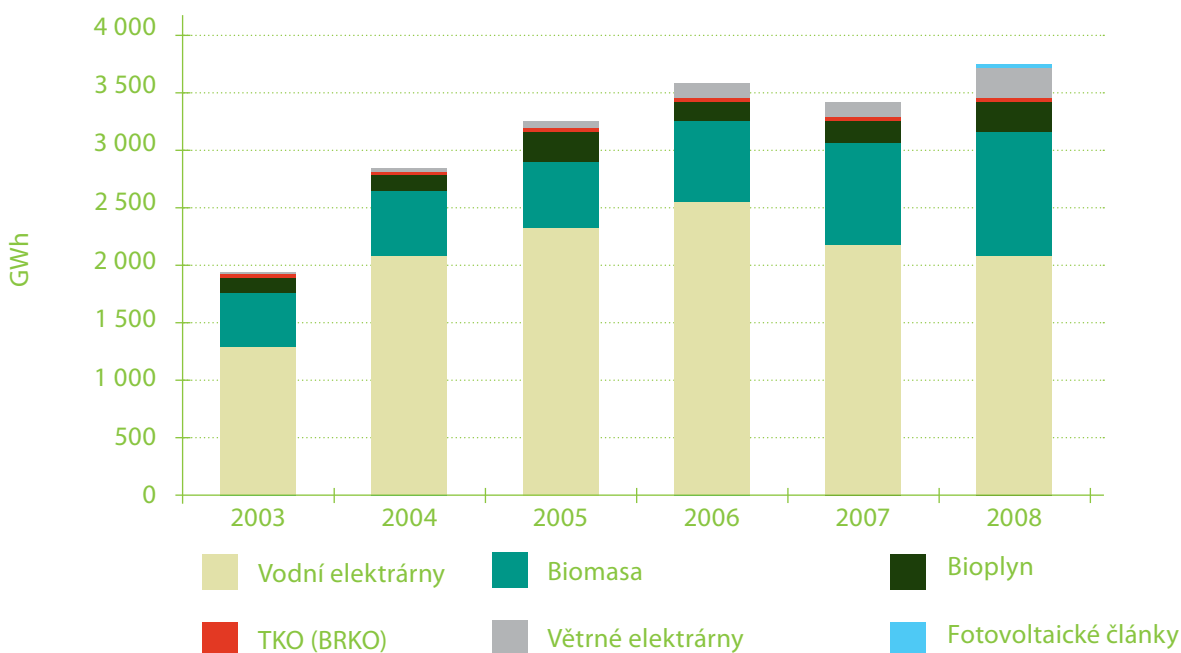

Zdroj: ČSÚ

Ministerstvo bude prosazovat schválení euronovely zákona o emisním obchodování, která do něj zahrne leteckou dopravu. Prosazovat bude i vládní novelu zákona o ochraně ovzduší, která zvyšuje podíl biopaliv povinně přimíchávaných do pohonných hmot, čímž sníží znečištění, omezí dovoz ropy a podpoří české zemědělce. Společně s Ministerstvem průmyslu a obchodu připraví novelu zákona o obnovitelných zdrojích energie se zahrnutím koncepční podpory výroby tepla z obnovitelných zdrojů energie.

Graf č. 9

Výroba elektřiny z obnovitelných zdrojů energie a z odpadů, ČR [GWh]

Zdroj: MPO

Vládě předloží materiál, který umožní zadávání environmentálně šetrných veřejných zakázek. Nařízením vlády navrhne stanovit, že novostavby a zásadní rekonstrukce budov veřejných institucí budou od roku 2011 realizovány pouze v nízkoenergetickém standardu. Ministerstvo vládě také předloží nový zákon o ochraně ovzduší (viz výše).

Ministerstvo se bude intenzivně účastnit všech mezinárodních jednání o ochraně klimatu i následné debaty o návrzích Politiky ochrany klimatu a Státní energetické koncepce.

Ministerstvo na základě návrhů resortů připraví a předloží vládě Národní strategii adaptace na změny klimatu. Bude také usilovat o schválení novely zákona o zemědělském půdním fondu (viz výše) a ve spolupráci s Ministerstvem zemědělství o dokončení projednávání novely vodního zákona v parlamentu. Oba návrhy pomohou omezit erozi a zvýšit ochranu před povodněmi, a to s využíváním přírodních opatření.

Dalším strategickým materiálem, který Ministerstvo předloží vládě, bude aktualizovaná Státní politika životního prostředí České republiky, která nahradí stávající dokument platný do roku 2010.

Ministerstvo bude pokračovat v jednání s obcemi a kraji o způsobu rozvoje regionu a ochrany unikátní přírody v Národním parku Šumava. Obce v chráněných územích budou zvýhodněny. Vedle specifického programu – dotační podpory projektů obcí v národních parcích, ministerstvo předloží vládě materiál, který zajistí bonifikaci projektů ve specifických oblastech z operačních programů různých resortů. Pilotní oblastí bude právě Šumava.

Dále připravuje vyhlášení nových chráněných území – Národního parku Křivoklátsko, CHKO Soutok (Dolní Morava) a rozšíření CHKO Kokořínsko. Chystá také řadu akcí pro veřejnost v rámci Mezinárodního roku ochrany biodiverzity – například velkou putovní výstavu mezinárodního sdružení fotografů divoké přírody „Wild Wonders of Europe“.

Ministerstvo bude i nadále intenzivně pracovat na odstraňování sporů s Evropskou komisí, které přetrvávají především v oblastech odpadů a ochrany vod.

3.4. VNITŘNÍ ŘÍZENÍ MINISTERSTVA

Velký důraz klademe také na zkvalitnění způsobu vnitřního řízení chodu ministerstva tak, aby všechny činnosti probíhaly efektivně a naplňovaly určené cíle.

V roce 2008 se na ministerstvu uskutečnil procesní audit, který vytypoval kritická místa v oblasti řízení a navrhl zlepšení souvisejících postupů a procesů. Doporučení z procesního auditu na ministerstvu nyní postupně realizujeme a návazně připravujeme organizační audit, který navržené postupy převede do organizační roviny.

Zároveň jsme zpracovali procesní postupy a modely, které mají za úkol zefektivnit práci ministerstva při tvorbě koncepčních dokumentů a při vytváření legislativy a také upravit chod státní správy v oblasti životního prostředí. Navržené metodiky nyní jako doporučené postupy využíváme pro formulování cílů a opatření a pro výběr konkrétních nástrojů v jednotlivých

oblastech činnosti ministerstva.

Rozpracování těchto postupů nyní připravujeme pro projekt do operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost, který bude zaměřen na přípravu věcných podkladů k návrhům zákonů a přezkum stávající regulace. Po otestování navržených postupů na vybraných případových studiích budou metodiky dopracovány a doporučeny k vydání v rámci interních předpisů ministerstva.

Výsledkem jejich aplikace bude zlepšení práce uvnitř ministerstva a s tím související vyšší kvalita vytvářených výstupů (zákonů, politik, materiálů pro vládu apod.). V konečném důsledku budou nové procesní postupy představovat zjednodušení a zlepšení fungování státní správy, snižování administrativní zátěže podnikatelů, jednodušší přístup veřejnosti k informacím a rozhodování ve věcech životního prostředí.

4. ENVIRONMENTÁLNÍ POLITIKA

Ministerstvo životního prostředí je ústředním orgánem státní správy a orgánem vrchního státního dozoru ve věcech životního prostředí. Jeho kompetence, postavení a působnost vyplývají ze zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky (kompetenční zákon) ve znění pozdějších předpisů.

Cílem působení ministerstva je maximální ochrana životního prostředí v souladu s udržitelným rozvojem společnosti a součástí jeho poslání je být příkladem environmentálně šetrného chování pro všechny subjekty - organizace i jednotlivce.

Za samozřejmost považuje Ministerstvo životního prostředí dodržování veškerých požadavků platné legislativy a dalších požadavků a závazků na ochranu životního prostředí, které se vztahují k jeho činnosti.

Pro naplnění svého poslání vyhláší ministerstvo nad rámec uvedených požadavků tuto environmentální politiku a zavazuje se:

- Zavést systém environmentálního řízení a auditu (EMAS) podle nařízení (ES) č. 761/2001 jako nástroj pro trvalé zlepšování vlivu činnosti ministerstva na životní prostředí (environmentálního profilu); sledovat a postupovat v souladu s nejnovějšími trendy v oblasti environmentálního řízení (zejména v Evropské unii).
- Klást důraz na prevenci znečištění životního prostředí, a tak minimalizovat dopady svých činností na životní prostředí, zdraví občanů i pracovní prostředí zaměstnanců.
- Využíváním energeticky a surovinově šetrnějších postupů a technologií, minimalizací vzniku odpadu a co nejvyšší mírou recyklace vzniklého odpadu přispívat ke snížení spotřeby energií, vody a dalších surovin a tím k šetření přírodních zdrojů.
- Využívat při svém provozu v co největší míře obnovitelné zdroje a environmentálně šetrné materiály a produkty.
- Klást důraz na environmentálně šetrný způsob dopravy na ministerstvu, včetně využívání automobilů s nízkými emisemi CO₂ či na alternativní pohon a podpory alternativních druhů dopravy (např. hromadná doprava, cyklistika).
- V rámci systému EMAS pravidelně prověřovat a vyhodnocovat svůj environmentální profil, stanovovat si cíle a cílové hodnoty a realizovat konkrétní environmentální opatření.
- Průběžně vzdělávat a motivovat zaměstnance k ochraně životního prostředí, a to jak při výkonu pracovních činností, tak v jejich mimopracovním životě.
- Při své rozhodovací činnosti a dalších správních činnostech vycházet z principů ochrany životního prostředí a udržitelného rozvoje.
- Přenášet principy trvalého zlepšování a odpovědného přístupu k životnímu prostředí na další organizace resortu životního prostředí, orgány veřejné správy, spolupracující subjekty i širokou veřejnost.
- Pravidelně, otevřeně a nezkresleně informovat své zaměstnance, všechny zainteresované strany i širokou veřejnost o naplňování této environmentální politiky.

Environmentální politika Ministerstva životního prostředí je závazná pro všechny zaměstnance ministerstva i zaměstnance spolupracujících subjektů, působících v budově ministerstva.

Všichni uvedení zaměstnanci jsou odpovědní za dodržování této environmentální politiky v rozsahu svých povinností a pracovních činností. Ministerstvo zároveň apeluje na všechny zaměstnance, aby uvedené principy a zásady ochrany životního prostředí aplikovali též ve svém mimopracovním životě.

5. ORGANIZAČNÍ USPOŘÁDÁNÍ A POPIS SYSTÉMU ŘÍZENÍ

Systém řízení pro účely EMAS je zaveden v souladu s přílohou č. I nařízení č. 761/2001, a tedy i s požadavky mezinárodní normy ISO 14001:2004 pro systémy environmentálního managementu.

Pro zavedení a fungování systému environmentálního řízení a auditu jsou zapotřebí lidské zdroje a odborné schopnosti, organizační struktura, technologie a finanční prostředky. Veškeré tyto zdroje potřebné pro zavedení systému vedení ministerstva uvolnilo a nadále je bude uvolňovat pro potřeby udržování a zlepšování systému.

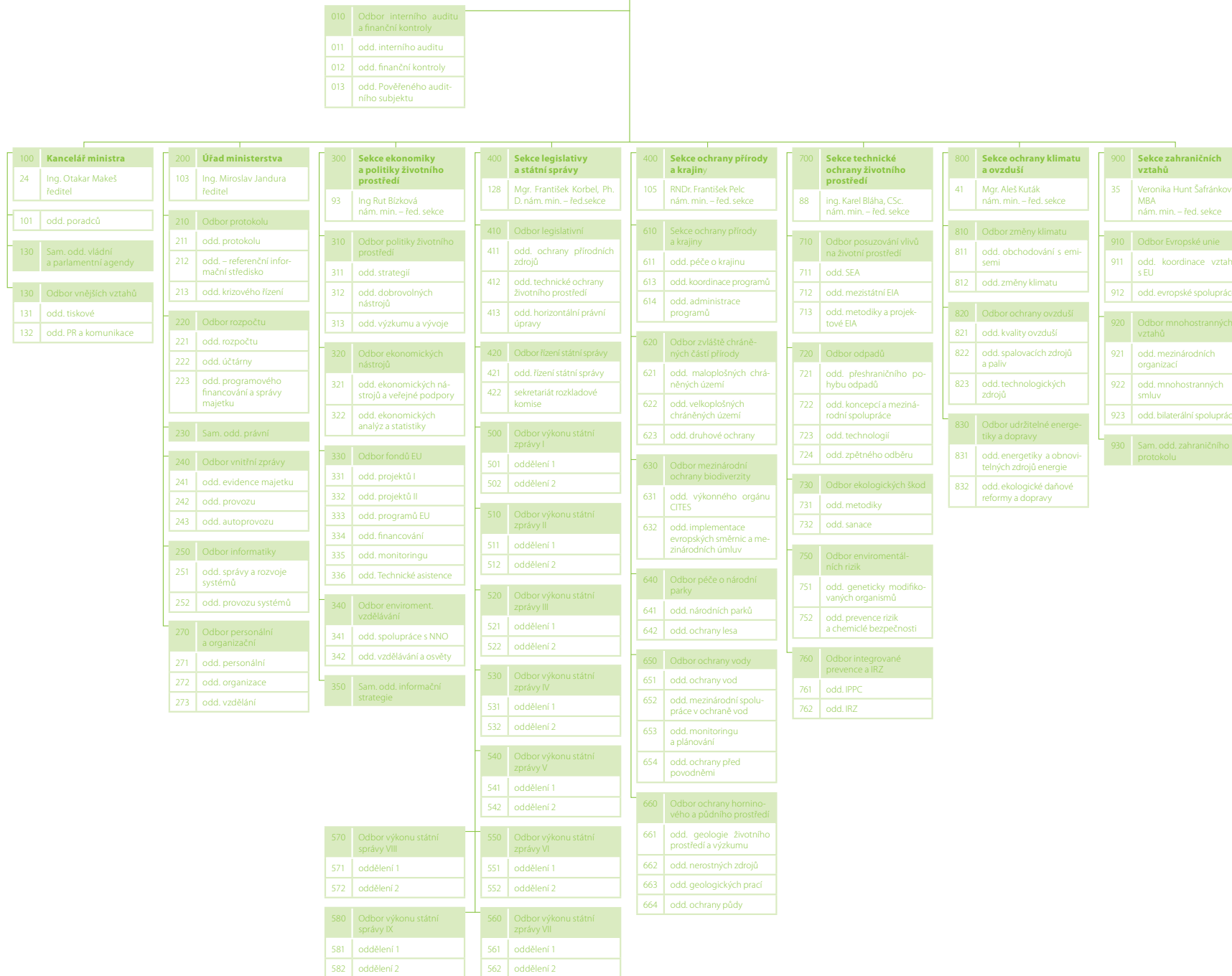
Základním dokumentem popisujícím úlohy, odpovědnost a pravomoci v rámci ministerstva je Organizační řád, který jednoznačně vymezuje působnost jednotlivých odborů. Systém řízení EMAS je pro jeho fungování na ministerstvu popsán v Příručce EMAS.

Pro účely zavedení a udržování systému jmenoval ministr Představitelku vedení pro EMAS (dále jen „představitelka vedení“), kterou je Rut Bízková, náměstkyně ministra – ředitelka sekce ekonomiky a politiky životního prostředí.

S cílem všestranně napomáhat představitelce vedení v plnění souvisejících povinností byla ustavena Koordinační skupina EMAS složená ze zástupců všech sekcí ministerstva. Koordinační skupině EMAS předsedá z titulu své funkce představitelka vedení, ostatní členové byli nominováni jednotlivými náměstkyněmi, řediteli sekcí a ředitelem odboru interního auditu a finanční kontroly.

AKTUÁLNÍ ORGANIZAČNÍ SCHÉMA MINISTERSTVA ŽIVONÍHO PROSTŘEDÍ

MINISTR
JUDr. Jan Dušík, M. Sc.

6. PŘÍMÉ A NEPŘÍMÉ ENVIRONMENTÁLNÍ ASPEKTY

Principy systému EMAS vycházejí ze soustavné analýzy environmentálních aspektů a systematické minimalizaci jejich dopadů na životní prostředí.

Environmentální aspekt je prvek činností, výrobků nebo služeb organizace, který může ovlivňovat životní prostředí. V případě ministerstva je důležité členění environmentálních aspektů na přímé a nepřímé.

Přímé environmentální aspekty jsou aspekty, které souvisejí s činnostmi na pracovištích ministerstva a jeho zaměstnanci je mohou řídit, a tím jejich dopady na životní prostředí přímo ovlivňovat (např. provoz budovy).

Nepřímé jsou takové environmentální aspekty, které vyplývají z povahy funkce ministerstva a jejichž dopady mohou jeho zaměstnanci ovlivňovat jen částečně a nepřímo (např. dopady legislativy).

Nejvýznamnější jsou v rámci činnosti ministerstva aspekty nepřímé, přímé aspekty představují z hlediska dopadu na životní prostředí nižší stupeň rizikovosti. Některé aspekty byly vyhodnoceny jako pozitivní, tzn. že jejich vliv na životní prostředí je kladný.

Tabulka č. 2

Nepřímé environmentální aspekty	
Environmentální aspekt	Významnost dopadu na životní prostředí
Kvalita legislativních návrhů	vysoká
Kvalita správního rozhodování	vysoká
Vzdělávání, výchova, osvěta a ovlivňování veřejnosti	vysoká (pozitivní aspekt)
Environmentální poradenství	vysoká (pozitivní aspekt)

Tabulka č. 3

Přímé environmentální aspekty	
Environmentální aspekt	Významnost dopadu na životní prostředí
Spotřeba energie (vytápění, elektřina)	střední
Spotřeba papíru	střední
Autoprovoz (spotřeba pohonných hmot, emise)	střední
Nakládání s chemickými látkami v údržbě a autoprovozu (vč. vzniku nebezpečného odpadu)	střední
Vznik odpadů z administrativní činnosti	střední
Spotřeba toneru	střední
Spotřeba vody	střední
Produkce odpadních vod	střední
Riziko vzniku požáru s následným vznikem emisí nebezpečných plynů	nízká
Výroba energie – dieselagregát (emise)	nízká
Výroba energie – fotovoltaické články	nízká (pozitivní aspekt)

7. OBECNÉ A SPECIFICKÉ CÍLE

Prostřednictvím stanovování cílů ochrany životního prostředí a realizací konkrétních environmentálních programů (opatření) k jejich naplňování lze negativní dopady činnosti ministerstva minimalizovat.

V rámci své environmentální politiky se ministerstvo zavazuje k definování těchto cílů a programů za účelem neustálého snižování dopadů svých činností na životní prostředí a zlepšování svého environmentálního výkonu (profilu).

Hlavní cíle ministerstva ve vztahu k jeho nepřímým environmentálním aspektům vyplývají ze schválených strategických dokumentů a jsou podrobně popsány v kapitole 3 Výsledky a budoucí úkoly ministerstva.

Tabulka č. 4

Cíle ministerstva pro rok 2010 (nepřímé aspekty)

Příprava legislativy

- Zákon o odpadech a nový Plán odpadového hospodářství ČR
- Novela zákona o obnovitelných zdrojích energie (podpora výroby tepla z obnovitelných zdrojů energie)
- Nařízení vlády k nízkoenergetickým stavbám

Materiály projednáváné ve vládě

- Zákon o ochraně ovzduší
- Národní strategie adaptace na změny klimatu
- Bonifikace projektů ve specifických oblastech z operačních programů různých resortů
- Pravidla uplatňování environmentálních požadavků při zadávání veřejných zakázek a nákupech státní správy a samosprávy
- Aktualizovaná verze Státní politiky životního prostředí České republiky

Materiály projednáváné v Parlamentu

- Euronovela zákona o odpadech
- Euronovela zákona o emisním obchodování (zahrnutí letecké dopravy)
- Novela zákona o ochraně ovzduší (zvýšení podílu biopaliv povinně přimíchávaných do pohonných hmot)
- Novela vodního zákona
- Novela zákona o zemědělském půdním fondu

Ostatní cíle

- Prosazování snížení DPH na recyklované materiály
- Zrychlení poskytování dotací na výstavbu čistíren odpadních vod
- Schválení pěti velkých regionálních projektů čištění odpadních vod
- Vytvoření dotační podpory projektů obcí v národních parcích
- Příprava vyhlášení nových chráněných území (NP Křivoklátsko, CHKO Soutok, rozšíření CHKO Kokořínsko)
- Pokračování řešení sporů s Evropskou komisí

Pro řízení svých přímých environmentálních aspektů si ministerstvo stanovilo následující cíle:

Tabulka č. 5

Environmentální cíle a programy (přímé aspekty)

Cíl	Termín splnění
1. V rámci obměny vozového parku dosáhnout podílu 75 % „ekologicky přátelských“ vozidel na celkovém počtu vozidel. Dílčí cíl: 50 % do 31.12.2011	31. 12. 2013
Opatření	
• Do zadávacích podmínek pro nákup nových vozidel stanovit vždy podmínku, aby daná vozidla splnila definici „ekologicky přátelských“ vozidel, stanovenou ve vládním Programu obměny vozového parku veřejné správy za ekologicky přátelská vozidla.	

Cíl	Termín splnění
2. Snížení měrné spotřeby PHM o 10 %.	31. 12. 2010
Opatření	
<ul style="list-style-type: none"> • Nákup „ekologicky přátelských“ vozidel v rámci obměny vozového parku (viz cíl č. 1). • V rámci pravidelného školení řidičů absolvují všichni zaměstnanci-řidiči školení energeticky úsporného řízení vozidla. • Zavedení systému pro optimalizaci využívání služebních automobilů. • Vypracování studie možností využívání služebních kol zaměstnanci. 	
Cíl	Termín splnění
3. Dosáhnout 50% podílu „zelených“ nákupů a veřejných zakázek.	31. 12. 2010
Opatření	
<ul style="list-style-type: none"> • Nákup „ekologicky přátelských“ vozidel v rámci obměny vozového parku (viz cíl č. 1) a energeticky úsporné výpočetní techniky a dalších elektrospotřebičů (viz cíl č. 7). • Vytvoření systému pro identifikaci environmentálně šetrných nákupů v rámci různých kategorií výrobků a služeb. • Předložení návrhu na nákupy a využívání výrobků v bio kvalitě a Fair Trade. • Více zdůraznit možnost využívání environmentálních kritérií při zadávání veřejných zakázek ve směrnici ministerstva o zadávání veřejných zakázek a adekvátně informovat v tomto směru zaměstnance – zadavatele veřejných zakázek. • Rozšířit pasáž o environmentálně šetrném chování ve smlouvách s externími partnery, zabezpečujícími poskytování služeb v budově ministerstva. 	
Cíl	Termín splnění
4. Působit na ostatní orgány veřejné správy a další instituce ve smyslu uplatňování postupů environmentálně šetrného provozu úřadu.	průběžně
Opatření	
<ul style="list-style-type: none"> • Dokončit schvalování vládního programu pro tzv. zelené veřejné zakázky a nákupy. • Realizovat školení pro orgány veřejné správy v otázkách zelených veřejných zakázek. 	
Cíl	Termín splnění
5. Dosáhnout 50% podílu tříděného odpadu na celkové produkci odpadu.	31. 12. 2012
Opatření	
<ul style="list-style-type: none"> • Zavedení systému třídění bioodpadu. • Zřízení sběrného místa pro zpětný odběr elektrospotřebičů mimo budovu MŽP, určeného pro veřejnost. • Průběžně informovat zaměstnance o nových možnostech odkládání tříděného odpadu / zpětného odběru v budově MŽP. 	
Cíl	Termín splnění
6. Snížení spotřeby papíru o 20 % Dílčí cíl: 10 % do 31. 12. 2010	31. 12. 2011
Opatření	
<ul style="list-style-type: none"> • Nadále rozšiřovat a zkvalitňovat systém elektronické komunikace (elektronizace úředního provozu). • Na všech počítačích standardně nastavit oboustranný, černobílý tisk. • Jednotlivé odbory ministerstva při vyhlášení výběrových řízení na služby nebo stavby uvedou v zadávací dokumentaci požadavek na podávání nabídkových a realizačních projektů na oboustranně tištěném papíře. 	

Cíl	Termín splnění
7. Snížení celkové spotřeby energie o 5 % a stabilizace spotřeby elektrické energie.	31. 12. 2011

Opatření

- Optimalizace stavu a využívání výpočetní techniky (zejména tiskáren a kopírovacích strojů) a dalších elektrospotřebičů.
- Provádět obměnu výpočetní techniky za energeticky méně náročnou a při nákupu dalších spotřebičů přísně dbát na jejich energetickou náročnost.
- Identifikovat a realizovat úspory při provozu výpočetní techniky (např. krátká doba přechodu do úsporného režimu, vypínání počítačů, apod.).
- Využívat možnosti centrálního vypínání osvětlení chodeb.
- Realizovat postupnou obměnu osvětlení (úsporné zářivky).
- Předložit návrh na zateplení střechy nástavby.
- Realizovat doporučení z energetického auditu / průkazu energetické náročnosti budovy.
- Pravidelně prověřovat těsnost všech oken v budově.
- Umývat okna před zimním obdobím.

Cíl	Termín splnění
8. Zlepšovat vnitřní i vnější prostředí na ministerstvu.	31. 12. 2011

Opatření

- Výstavba bezbariérových přístupových cest (chodníků) z ulic Bělocerkevská a Kodaňská.

Cíl	Termín splnění
9. Nalézt možnosti snižování spotřeby vody.	31. 12. 2010

Opatření

- Vypracování ekonomické a environmentální analýzy přínosů používání dešťové vody.

Pozn.: Cíle jsou vztahovány k hodnotám za kalendářní rok 2007.

8. ENVIRONMENTÁLNÍ VÝKON MINISTERSTVA

Environmentální výkon (profil) ministerstva je souhrn všech jeho vlivů na životní prostředí, a to jak přímých, tak nepřímých.

Pozn.: Vzhledem k relativně stabilnímu počtu zaměstnanců ministerstva jsou údaje a grafy v této kapitole uváděny v absolutních hodnotách, přičemž z hlediska trendů se významně neliší od poměrových ukazatelů vztažených na jednoho zaměstnance.

8.1. ELEKTRICKÁ ENERGIE A TEPLLO

Elektrická energie je využívána především pro administrativní účely, tj. k napájení výpočetní techniky a osvětlení. V menším množství je používána v obslužných provozech (dílna, autoprovaz).

Ministerstvo minimalizuje spotřebu elektrické energie používáním energeticky úsporných spotřebičů a výpočetní techniky (energetická třída A, standard Energy Star), úsporných zářivek, atd.

Díky opatřením v oblasti osvětlení bylo ministerstvo v roce 2008 oficiálně přijato do programu Green Light. (Jedná se o dobrovolný program, ve kterém se soukromé i veřejné organizace zavazují k modernizaci svých stávajících systémů osvětlení, navrhování nových zařízení a přijímání opatření pro energeticky efektivní osvětlení.)

Od roku 2005 odebírá ministerstvo tzv. zelenou elektřinu – využívá speciální tarif PREKO, v rámci kterého odběratelé přispívají pomocí přírážky ve výši 0,10 Kč/kWh na rozvoj obnovitelných zdrojů energie.

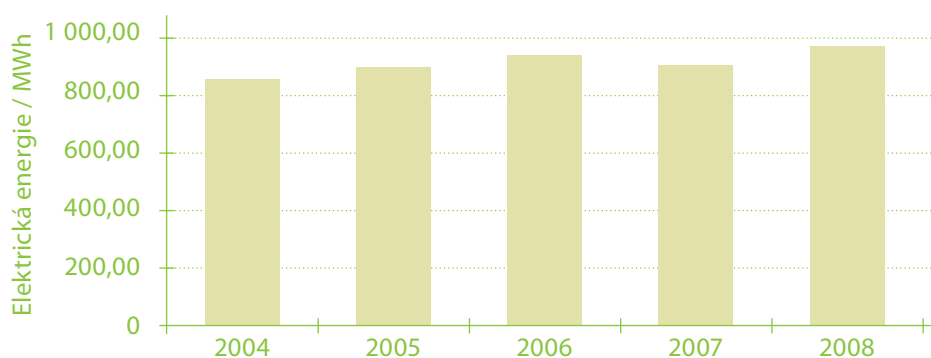
Kromě toho ministerstvo ovlivňuje snižování emisí skleníkových plynů vlastní výrobou elektrické energie za pomoci sluneční energie ve fotovoltaické elektrárně umístěné na střeše budovy ministerstva. Její roční produkce činí cca 25 tis. kWh.

Fotovoltaická elektrárna na střeše budovy ministerstva

Graf č. 10

Spotřeba elektrické energie v letech 2004–2008

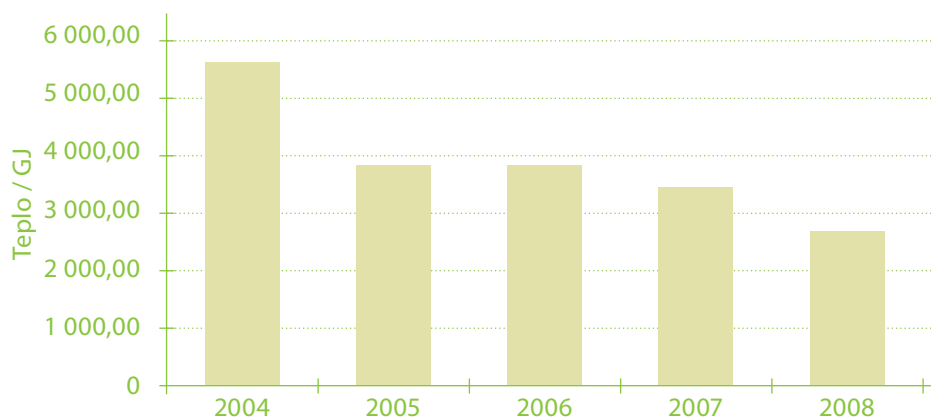

Pro vytápění budovy využívá ministerstvo centrální zásobování teplem.

V letech 2003–2004 proběhla rozsáhlá rekonstrukce budovy ministerstva s cílem dosáhnout co nejvyšších energetických úspor. K tomu napomohlo především zateplení celé budovy, vybavení novými okny se zásadně lepšími izolačními vlastnostmi, výměna skel prosklených částí budovy a instalace vnějších i vnitřních žaluzií.

Graf č. 11

Spotřeba tepla v letech 2004–2008

Na podzim 2009 si ministerstvo nechalo zpracovat průkaz energetické náročnosti budovy („energetický štítek“). Díky výše zmíněným opatřením se ministerstvu podařilo dosáhnout hodnocení „B“ (na stupnici A–G), což lze vzhledem ke stáří budovy a jejímu původnímu stavu považovat za velmi kvalitní výsledek.

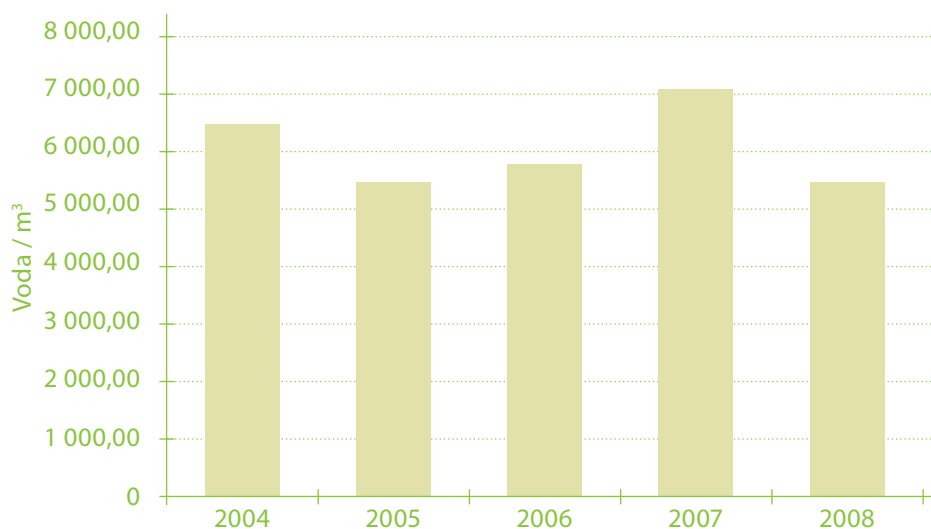
8.2. SPOTŘEBA VODY A ODPADNÍ VODY

Voda je na ministerstvu používána především k sanitárním účelům (toalety) a dále v autoprovozu (myčka) a kuchyni (mytí nádobí).

Ministerstvo minimalizuje riziko úniku nebezpečných látek do kanalizace nebo půdy. Za tímto účelem jsou místa, kde dochází k nakládání s látkami nebezpečnými vodám, vybavena záchytnými vaničkami, sorbentem a potřebným náčiním. Myčka aut je vybavena čističkou odpadních vod. Kal z čističky je odčerpáván do kalového pole a předáván oprávněné osobě, odpadní voda je vypouštěna do kanalizace.

Graf č. 12

Spotřeba vody v letech 2004–2008

8.3. SPOTŘEBA PAPÍRU

Zaměstnanci upřednostňují elektronickou komunikaci v externím i interním styku, ministerstvo postupně přechází na systém elektronického úřadování. Je využíván systém datových schránek, elektronicky probíhá komunikace s vládou i většina interní komunikace, v elektronické podobě jsou vydávány také veškeré interní předpisy ministerstva.

K tisku jsou k dispozici převážně síťové tiskárny ve společných prostorách (příp. sekretariátech jednotlivých útvarů). Osobní

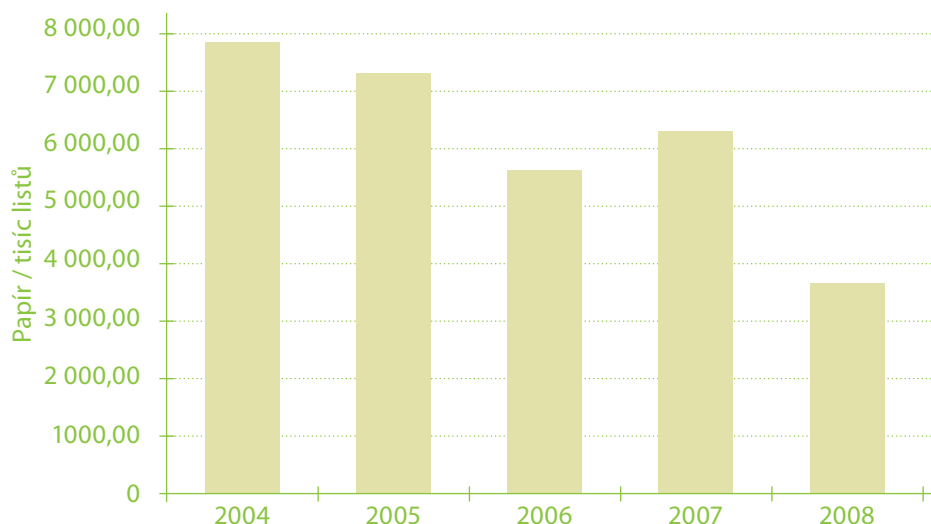
tiskárny jsou na pracovištích pouze v odůvodnitelných případech (např. tisk dokumentů s citlivými údaji, vedoucí zaměstnanci apod.). Předpokládá se úspora energie, nákladů na údržbu tiskáren a snížení spotřeby papíru.

Ministerstvo používá pro tisk i kopírování výhradně recyklovaný papír, stejně jako pro tisk vizitek pro zaměstnance, na obálky, obaly apod. Výjimku tvoří tisk pro archivní účely a tisk reprezentativních publikací. Pro tisk některých periodik je využíván papír s certifikací pro šetrné hospodaření v lesích FSC.

Zaměstnanci jsou nabádáni využívat oboustranný tisk.

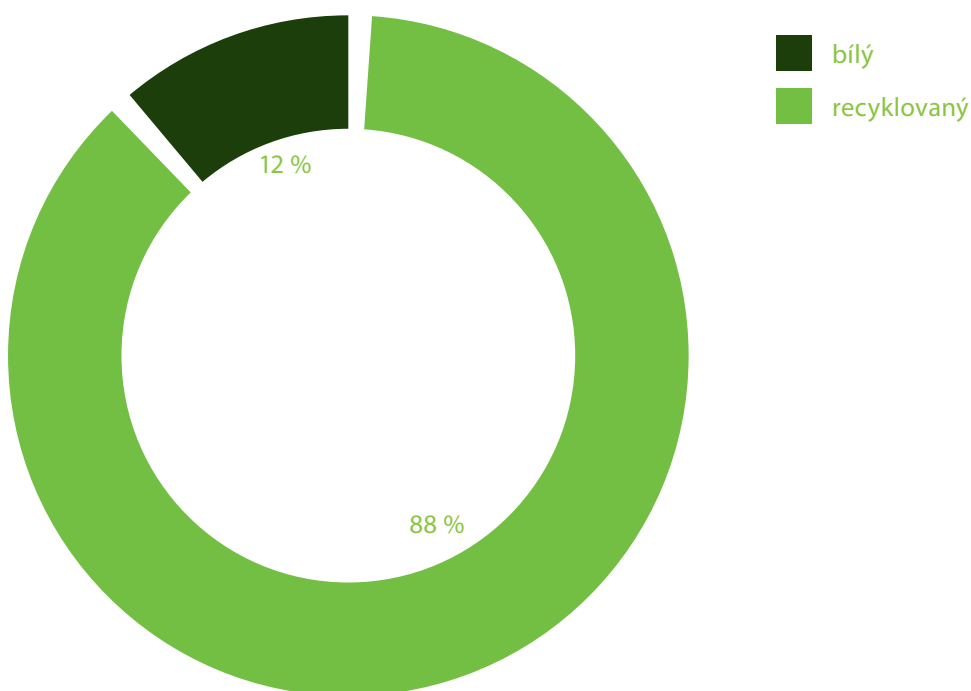
Graf č. 13

Spotřeba papíru v letech 2004–2008

Graf č. 14

Podíl recyklovaného papíru na celkové spotřebě (v letech 2004–2008)

8.4. NAKLÁDÁNÍ S ODPADY

Zaměstnanci ministerstva se snaží co nejvíce předcházet vzniku odpadů a omezovat jejich množství. Jedním ze způsobů snižování množství produkovanych odpadů je např. přednostní nákup vody ve vratných obalech, resp. používání vody z kohoutku.

Odpady, které vznikají v prostorách ministerstva (především odpad z administrativní činnosti a komunální odpad), jsou bezprostředně po svém vzniku tříděny na jednotlivé druhy: papír, sklo, plasty, tetra-pack, hliník, kovy, směsný odpad. V budově ministerstva jsou dále umístěny sběrné nádoby na zpětný odběr baterií, zářivek a elektrospotřebičů.

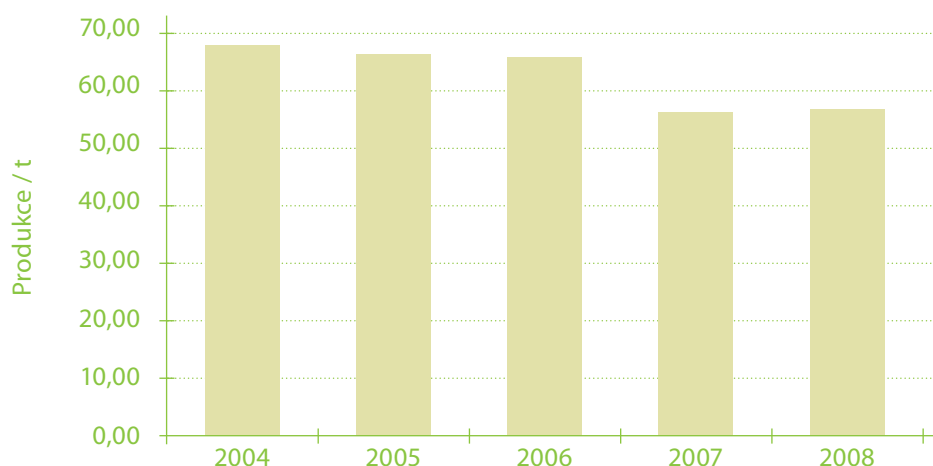
V sídle ministerstva vznikají v malém množství i další odpady, v některých případech i nebezpečné. Jde o odpady z autoproduktu a dílen.

Pro odstraňování vyprodukovaných odpadů je využíváno v sídle ministerstva služeb oprávněných osob. Odbory výkonu státní správy působí na všech územních pracovištích v prostorách jiných majitelů, kteří odstraňování vyprodukovaných odpadů zabezpečují.

Zaměstnanci jsou o třídění odpadů informováni vývěskami.

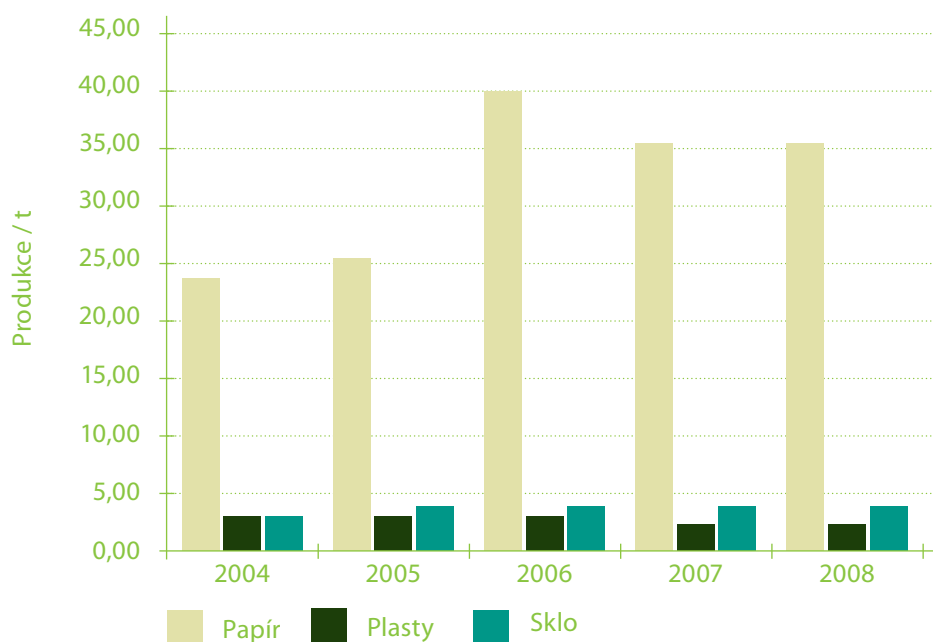
Graf č. 15

Produkce odpadu – směsný (v letech 2004–2008)

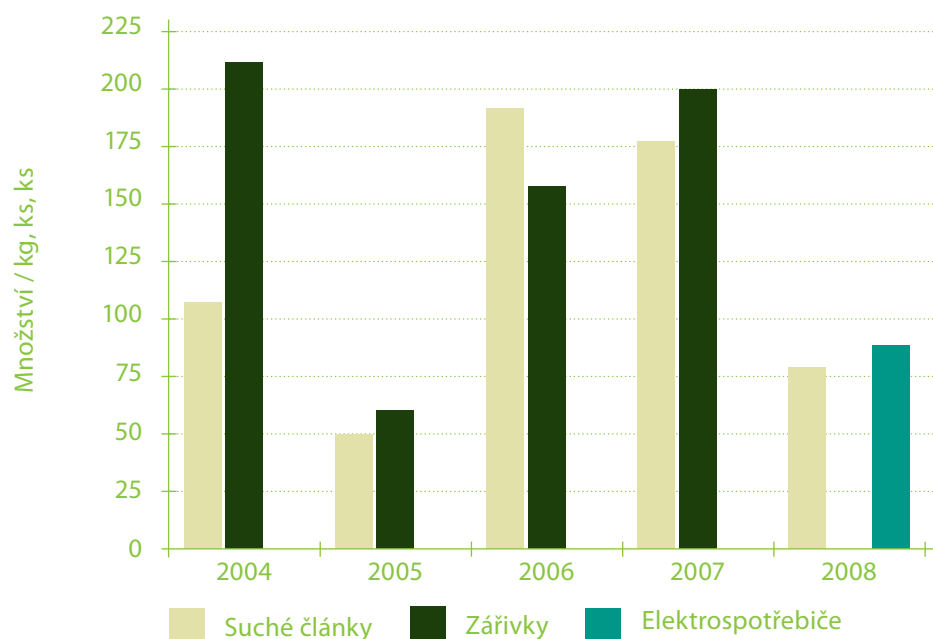
Graf č. 16

Produkce odpadu – papír, plasty, sklo (v letech 2004–2008)

Graf č. 17

Zpětný odběr – suché články, zářivky, elektrospotřebiče (v letech 2004–2008)

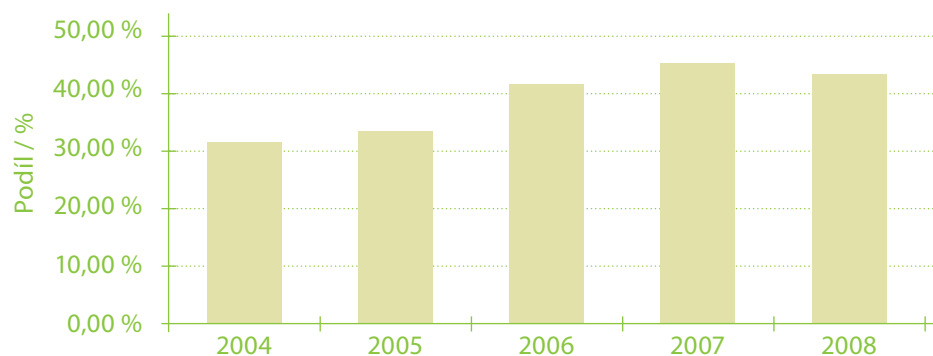

Pozn.: Zpětný odběr elektrospotřebičů byl zaveden až v roce 2008.

Za rok 2008 ministerstvo dále vyprodukovalo 260 kg obalů tetra-pack a 55 kg hliníku.

Graf č. 18

Podíl vytríděného odpadu na celkové produkci odpadu v letech 2004–2008

8.5. SPOTŘEBA POHONNÝCH HMOT, AUTODOPRAVA

Spotřeba pohonných hmot je určena skladbou služebních cest, jejich délkou, používanými vozidly a náročností provozu na pozemních komunikacích.

Vozový park ministerstva je tvořen celkem 60 vozy, včetně aut používaných na odborech výkonu státní správy, z toho je 59 vozů osobních a 1 užitkový.

V rámci postupné obměny vozového parku ministerstvo nakupuje a využívá automobily splňující definici tzv. ekologicky přátelského vozidla podle Programu obměny vozového parku veřejné správy za ekologicky přátelská vozidla.

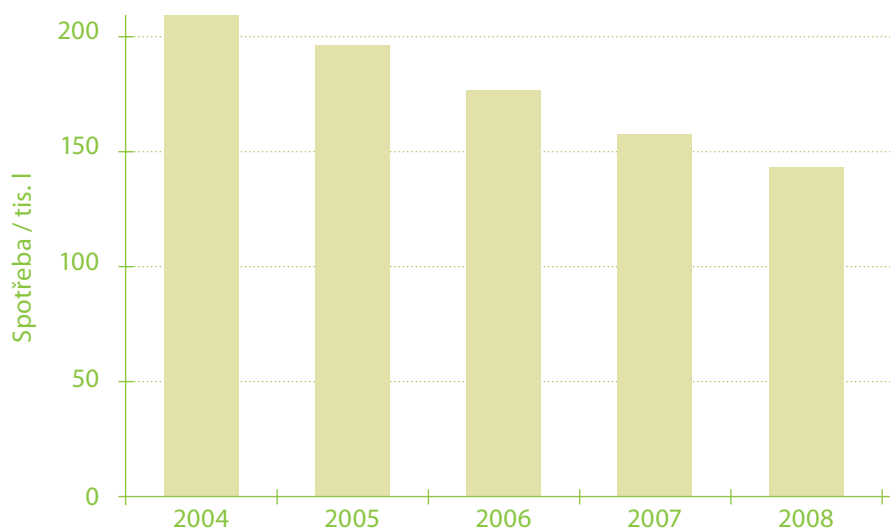
Ministerstvo využívá vozy s hybridním pohonem (Toyota Prius) a vozidla s nízkými měrnými emisemi (např. Škoda Fabia Green Line, Peugeot 207), a to jak jako služební vozy ministra a jeho náměstků, tak jako tzv. referentská vozidla.

Při služebních cestách je snaha o maximální využívání kapacity aut, přičemž pro služební cesty nejsou používána soukromá vozidla.

Pravděpodobnost úniku ropných látek při služebních cestách je minimalizována pravidelnými prohlídkami, které se periodicky opakují v souladu s platnými předpisy. Stejně tak je zajišťováno pravidelné měření emisí.

Graf č. 19

Spotřeba pohonných hmot v letech 2004–2008

V rámci podpory cyklo dopravy mají zaměstnanci a návštěvníci ministerstva možnost odkládat svá jízdní kola ve vnitřních prostorách budovy. Pro zaměstnance – cyklisty jsou k dispozici sprchy.

8.6. ŘÍZENÍ NEPŘÍMÝCH ENVIRONMENTÁLNÍCH ASPEKTŮ

V rámci provozní činnosti řídí ministerstvo řídí také své nepřímé environmentální aspekty.

Podílí se na snižování množství vypouštěných skleníkových plynů nákupem tzv. zelené energie a vlastní výrobou elektrické energie ve fotovoltaické elektrárně (viz kapitola 8.1).

Při obstarávání zboží nakupuje ministerstvo výrobky s co nejmenším vlivem na životní prostředí a vybírá takové dodavatele materiálů a služeb, kteří se chovají k životnímu prostředí co nejšetrněji. Pro činnost ministerstva jsou tak nakupovány:

- výrobky se značkou „Ekologicky šetrný výrobek“, případně jinou ekoznačkou,
- spotřebiče energetické třídy A (a vyšší),
- výpočetní technika splňující požadavky „Energy Star“ nebo „TCO“,
- úsporné zářivky,
- recyklovaný papír a papír s certifikací FSC,
- voda ve vratných obalech,
- biopotraviny.

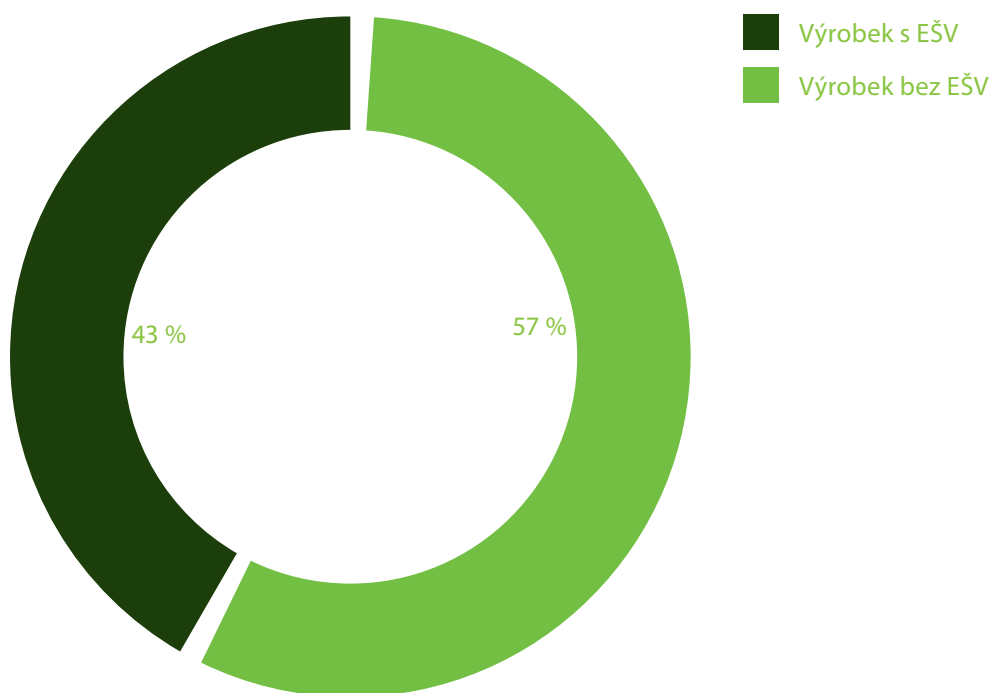
Pozn.: Uvedený podíl se týká výrobních kategorií, pro které jsou stanovena kritéria pro udělení značky „Ekologicky šetrný výrobek“ (viz www.ekoznacka.cz).

Sběrné nádoby na zpětný odběr

Graf č. 20

Podíl výrobků se značkou „Ekologicky šetrný výrobek“ na celkovém objemu nákupů v roce 2008

Ministerstvo propaguje zásady tzv. zeleného nakupování a nabízí své vlastní zkušenosti a poznatky v této oblasti k využití pro další úřady a instituce. Podílí se na vydávání publikací k tomuto tématu a organizování různých seminářů. Oddělení vzdělávání, příp. další organizační útvary, organizují školení na téma ekologicky šetrnějšího chování v úradě, a to jak pro všechny nově nastupující zaměstnance, tak i pro ostatní úředníky státní správy.

9. PRÁVNÍ A JINÉ POŽADAVKY

Ministerstvo je ve velké části autorem právních požadavků (vyhlášky ministerstva), nebo se na jejich tvorbě a vydávání odborně podílí (zákony, nařízení vlády). Dále sleduje vývoj environmentální legislativy v Evropském společenství a odpovídá za její aproximaci v České republice.

Některé požadavky právních předpisů se vztahují přímo na environmentální aspekty určené v registru environmentálních aspektů. Pro umožnění jejich sledování je na všech pracovištích ministerstva k dispozici síťová verze software ASPI.

Kromě klasických nástrojů ochrany životního prostředí ve formě vyhlášek a zákonů se ministerstvo snaží využívat také dalších prostředků pro prosazování cílů ochrany životního prostředí. Mezi takové nástroje patří i dobrovolné dohody, z nichž ministerstvu vyplývají určité smluvní závazky.

Za dobu své působnosti uzavřelo ministerstvo s různými společnostmi či institucemi na dvě desítky dobrovolných dohod. Za úspěšné lze považovat např. dohodu s Českou stomatologickou komorou k omezování zatížení životního prostředí rtutí ze stomatologických zdravotnických zařízení či Dohodu o obalech, na základě které vznikl v České republice systém sběru a nakládání s použitými obaly.

V režimu dobrovolných dohod spolupracuje ministerstvo také s Hospodářskou komorou České republiky či sdružením Stavíme ekologicky, a to např. v oblasti prosazování environmentálních standardů, společném pořádání seminářů a soutěží s environmentální tematikou, ale i v oblasti spolupráce na tvorbě legislativy.

Dobrovolné dohody uzavírá ministerstvo i se subjekty státní či veřejné správy, např. s Národní sítí Zdravých měst ČR (vzájemná výměna informací, naplňování mezinárodních závazků v oblasti udržitelného rozvoje), Českým institutem pro akreditaci, o.p.s. (rozvoj Akreditačního systému ČR) nebo naposledy Ministerstvem zdravotnictví (problematika zdraví, zdravotních rizik a ochrany životního prostředí).

10. KOMUNIKACE

Systém EMAS svým životní prostředí šetřícím zaměřením preferuje způsob komunikace elektronickou formou, čemuž odpovídá i nastavení formy komunikace – jak interní tak i z ministerstva směrem na veřejnost.

Interní komunikace v rámci úřadu probíhá elektronickou formou – od zaslání interních sdělení, dopisů a materiálů k připomínkování až po fakturaci, a to s využitím elektronického podpisu vedoucích zaměstnanců.

Komunikace mezi jednotlivými úrovněmi vedení úřadu je zajišťována systémem porad na různých stupních řízení – od porady vedení ministerstva až po porady jednotlivých oddělení.

Komunikace v rámci systému environmentálního řízení a auditu se provádí formou pravidelných školení všech zaměstnanců a výměny informací a podnětů, které každý zaměstnanec může prostřednictvím svého nadřízeného či přímo předat Koordinační skupině EMAS. Ta je složena z vybraných zástupců jednotlivých útvarů ministerstva a vzniklé podněty hodnotí a následně zpracovává do systému.

Komunikace vně ministerstva probíhá prostřednictvím datových schránek a elektronickou poštou. Pro komunikaci s veřejností využívá ministerstvo jako hlavní cesty:

- přijímání podnětů, dotazů a připomínek veřejnosti na adrese pro elektronickou podatelnu a na adrese pro elektronicky zasílané dotazy podle zákona č. 123/98 Sb., o právu na informace o životním prostředí a zákona 106/99 Sb., o svobodném přístupu k informacím;
- přijímání dotazů a podnětů novinářské veřejnosti na adresách pracovníků tiskového oddělení;
- komunikace odborné veřejnosti na adresách jednotlivých k dané věci příslušných zaměstnanců úřadu;
- vyřizování stížností a petic garantované odborem interního auditu a finanční kontroly přes elektronickou podatelnu.

Informace veřejnosti předává ministerstvo prostřednictvím svých webových stránek a webových stránek jednotlivých resortních organizací.

Zdrojem informací jsou i akce pořádané ministerstvem a určené primárně široké veřejnosti – účast na výstavách a veletrzích s ekologickou tematikou, organizace konferencí, kampaní, soutěží.

Ministerstvo vydává nebo přispívá na brožury, letáky a publikace s tematikou životního prostředí a prioritních oblastí v určitém čase, které se vydávají podle edičního plánu na každý rok.

Za svůj vstřícný přístup při komunikaci s veřejností a médii získalo ministerstvo v dubnu 2009 2. místo v soutěži Nejlépe komunikující úřad roku (European Monitor of Government Communications).

Ocenění v soutěži Nejlépe komunikující úřad roku

11. VZDĚLÁVÁNÍ

Na ministerstvu je vytvořen a udržován systém odborné způsobilosti a vzdělávání pro všechny úrovně zaměstnanců. Zvláštní pozornost se věnuje kvalifikaci nově nastupujících zaměstnanců a zaměstnanců, kteří jsou přeřazeni na jinou činnost.

V rámci vstupního školení se nově nastupujícím zaměstnancům poskytují informace o ministerstvu a pracovních postupech, včetně potřebných informací o systému EMAS (environmentální politika, cíle a opatření, dokumentace, ekologicky šetrnějšího chování v úřadě atd.).

Vedení ministerstva obecně podporuje a finančně přispívá na prohlubování, obnovování a získávání specializované kvalifikace zaměstnanců, mimořádnou pozornost věnuje vzdělávání zaměřenému na znalosti cizích jazyků.

12. AUDITY

Ministerstvo provádí pravidelně interní audity EMAS podle předem určeného programu na tříleté období. Interní audity tvoří podklad pro účinnou kontrolu a plnění environmentální politiky, cílů a programů.

Audity provádějí kvalifikovaní auditoři, v prvním období externisté. Na rok 2010 je naplánován výcvik vlastních auditorů.

Účinnost systému je v pravidelných ročních intervalech ověřována také externím environmentálním ověřovatelem, kterým je Elektrotechnický zkušební ústav, s.p.

13. PŘÍŠTÍ ENVIRONMENTÁLNÍ PROHLÁŠENÍ

Příští environmentální prohlášení bude zpracováno v listopadu 2010, a to již podle nově vydaného Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1221/2009 ze dne 25. listopadu 2009 o dobrovolné účasti organizací v systému Společenství pro environmentální řízení podniků a audit (EMAS), tzv. EMAS III.

Zpracoval: Pavel Růžička

Dne: 14. ledna 2010

Podpis:

Ověřil: Rut Bízková

Dne: 15. ledna 2010

Podpis:

Schválil: Jan Dušák

Dne: 18. ledna 2010

Podpis:

14. SCHVÁLENÍ AKREDITOVANÝM OVĚŘOVATELEM

Elektrotechnický zkušební ústav, s.p.
Pod Lisem 129, Praha 8 – Troja
Environmentální ověřovatel č. CZ –5003

Dne: 22. ledna 2010

Podpis:

